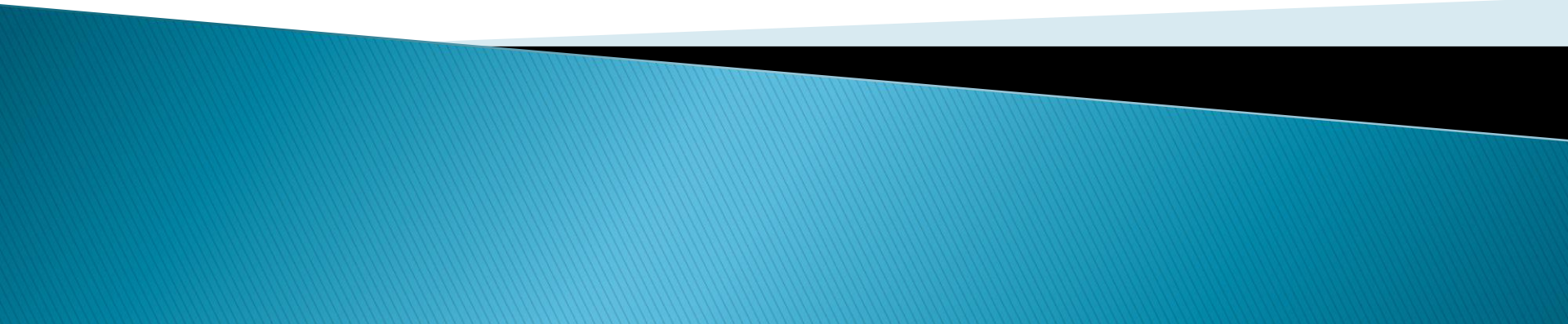

Drumuri minime în grafuri ponderate

Aplicații

- ▶ **Data o hartă rutieră, să se determine**
  - un drum minim între două orașe date
  - câte un drum minim între oricare două orașe de pe hartă

Aplicații

- ▶ **Determinarea de drumuri minime/distanțe – numeroase aplicații**
  - probleme de rutare
  - robotică
  - procesarea imaginilor
  - strategii jocuri
  - probleme de planificare (drumuri critice)

Cadru

Fie:

- ▶ G – graf **orientat** ponderat
- ▶ P – drum

$$w(P) = \sum_{e \in E(P)} w(e)$$

costul/ponderea/lungimea drumului P

Cadru

Fie:

- ▶ G – graf **orientat** ponderat
- ▶ Presupunem că G nu conține circuite de pondere negativă

Cadru

- ▶ Fie $s, v \in V$, $s \neq v$.
- ▶ **Distanța de la s la v**

$$\delta_G(s, v) = \min\{ w(P) \mid P \text{ este drum de la } s \text{ la } v \}$$

Cadru

- ▶ Fie $s, v \in V$, $s \neq v$.

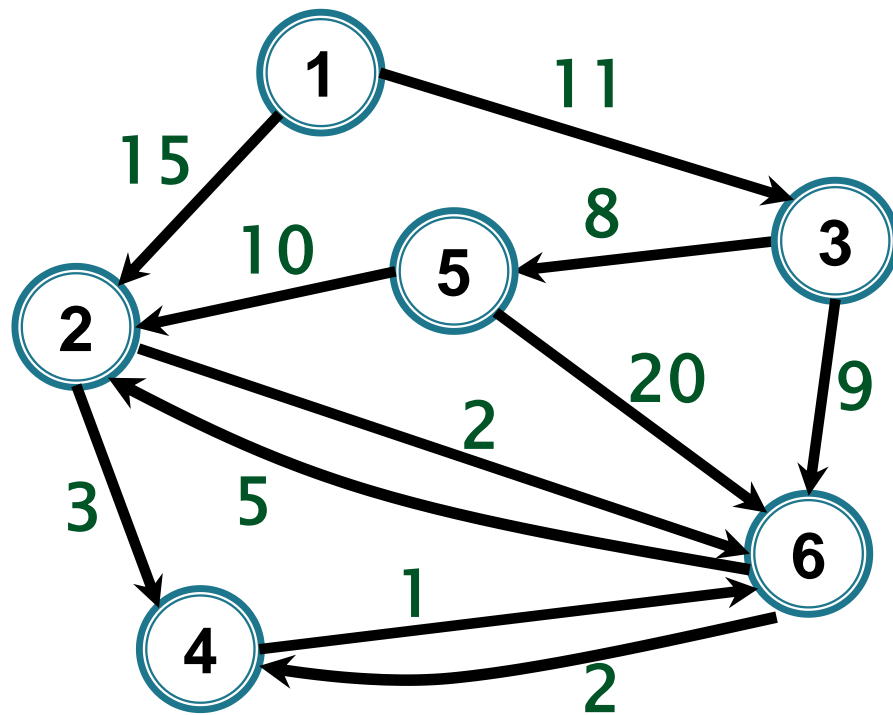
- ▶ **Distanța de la s la v**

$$\delta_G(s, v) = \min\{ w(P) \mid P \text{ este drum de la } s \text{ la } v \}$$

- $\delta_G(s, s) = 0$

- **Convenție.** $\min \emptyset = \infty$

- ▶ Un drum P de la s la v se numește **drum minim de la s la v** dacă $w(P) = \delta_G(s, v)$

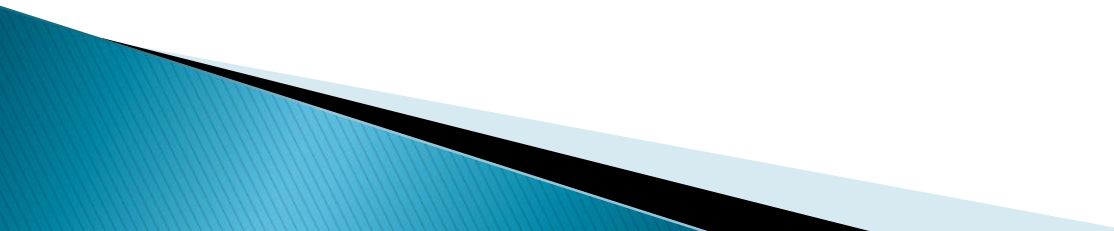

Tipuri de probleme de drumuri minime

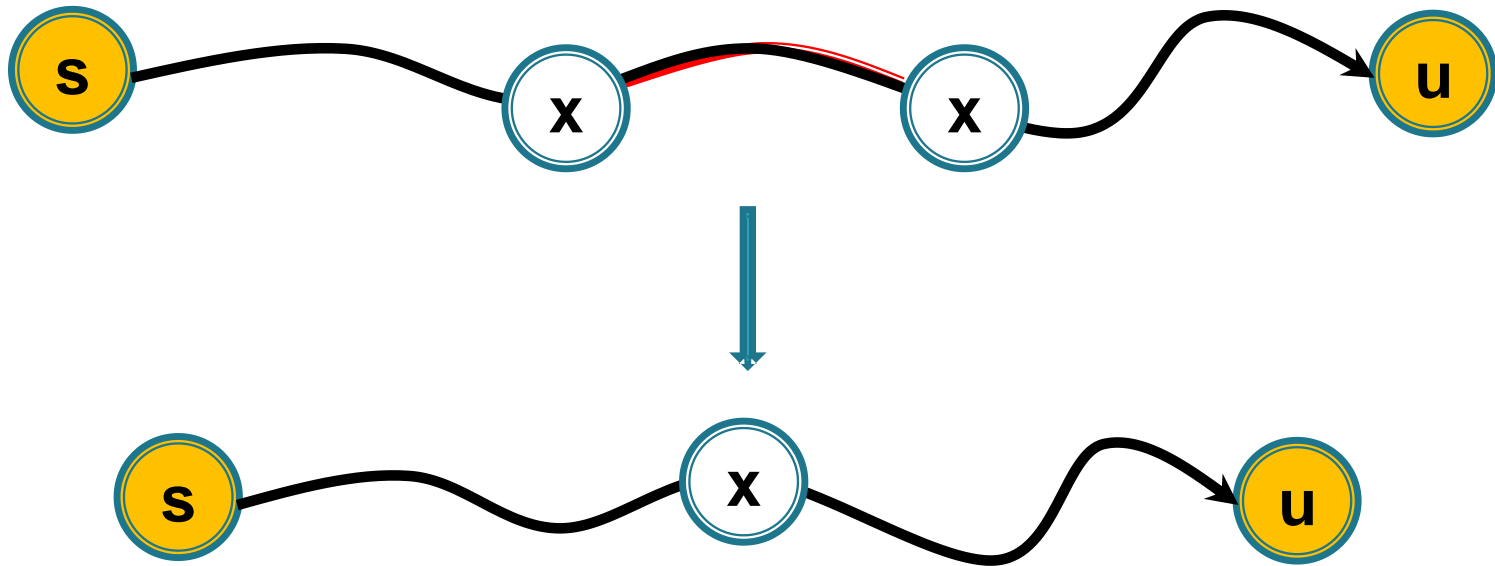
- Între două vârfuri date
- de la un vârf la toate celelalte
- Între oricare două vârfuri

Situații:

- Sunt acceptate și arce de cost negativ?
  - Graful conține circuite?
  - Graful conține circuite de cost negativ?
-

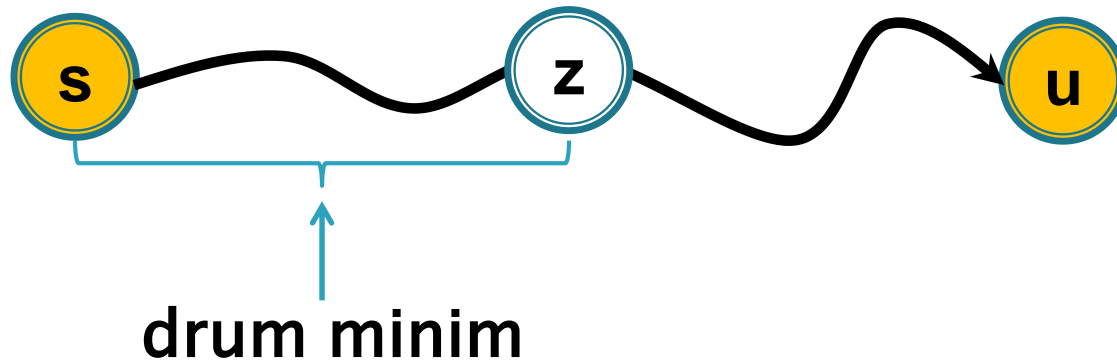
Observații

- **Observația 1.** Dacă P este un drum minim de la s la u și **nu există circuite de cost negativ**, atunci P este drum elementar.

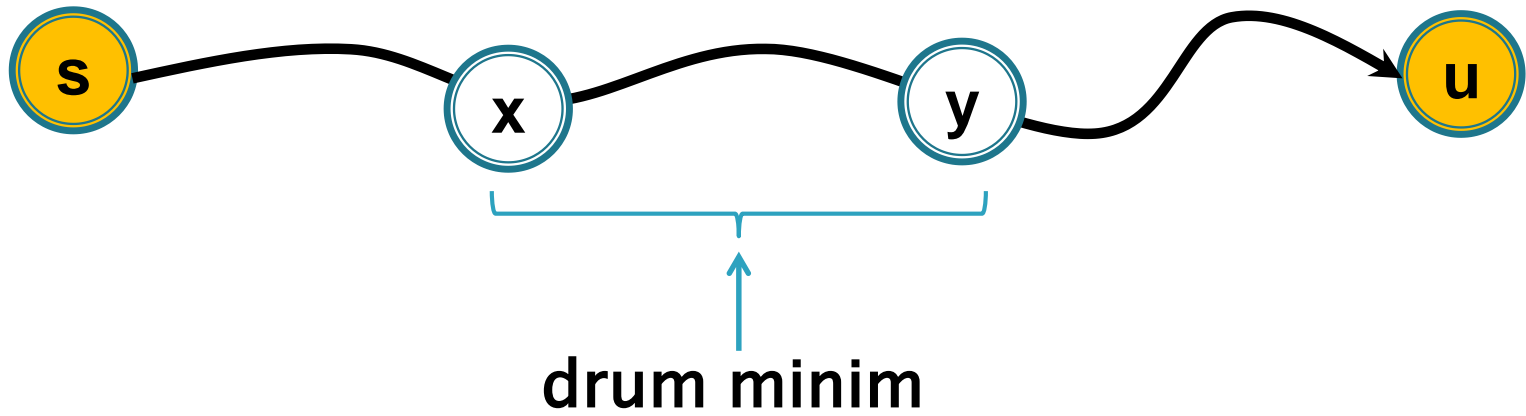

Observații

- **Observația 2.** Dacă P este un drum minim de la s la u și z este un vârf al lui P , atunci subdrumul lui P de la s la z este drum minim de la s la z .

Observații

Drumuri minime de la un vârf s dat
la celelalte vârfuri
(de sursă unică)

Problema drumurilor minime de sursă unică (de la s la celelalte vârfuri)

Se dau:

- un graf **orientat** ponderat $G = (V, E, w)$, cu

$$w : E \rightarrow \mathbb{R}$$

- un vârf de start **s**

Să se determine distanța de la s la fiecare vârf x al lui G / la un vârf dat t (și un arbore al distanțelor față de s / un drum minim de la s la t)

Drumuri minime de sursă unică s

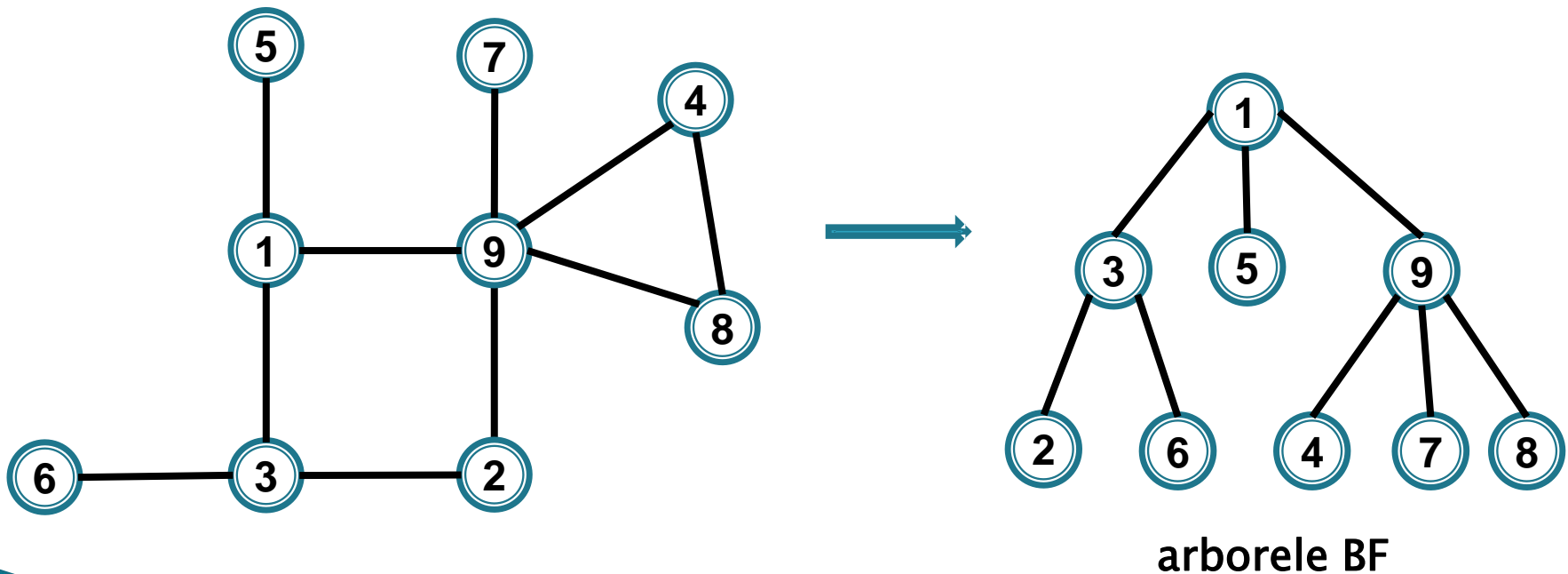
- ▶ Dacă G nu este ponderat, cum putem calcula distanțele față de s?

Drumuri minime de sursă unică s

► Amintim

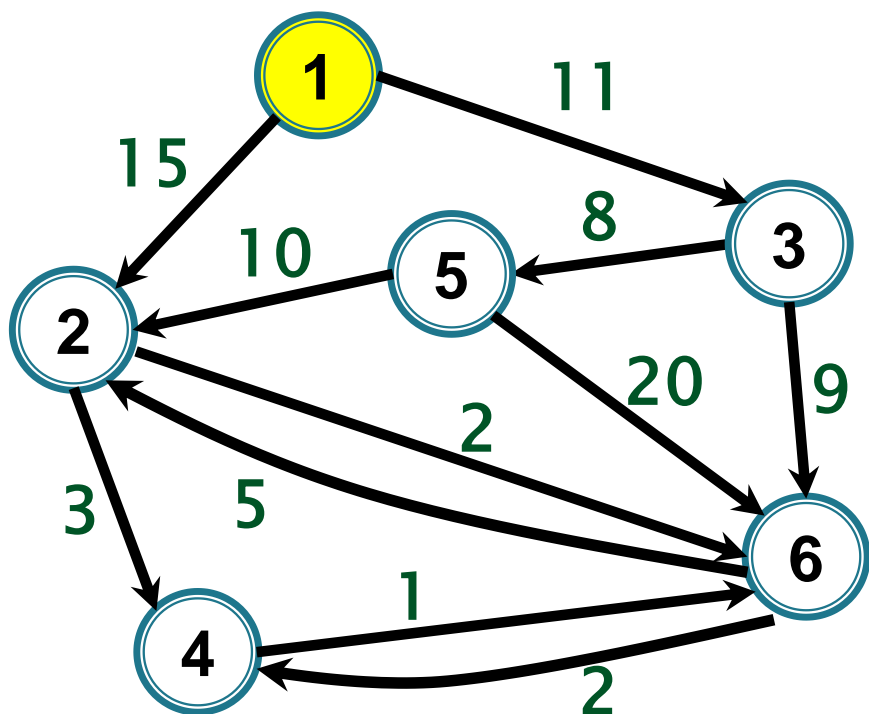
În cazul unui graf neponderat, problema se rezolvă folosind parcurgerea BF din s

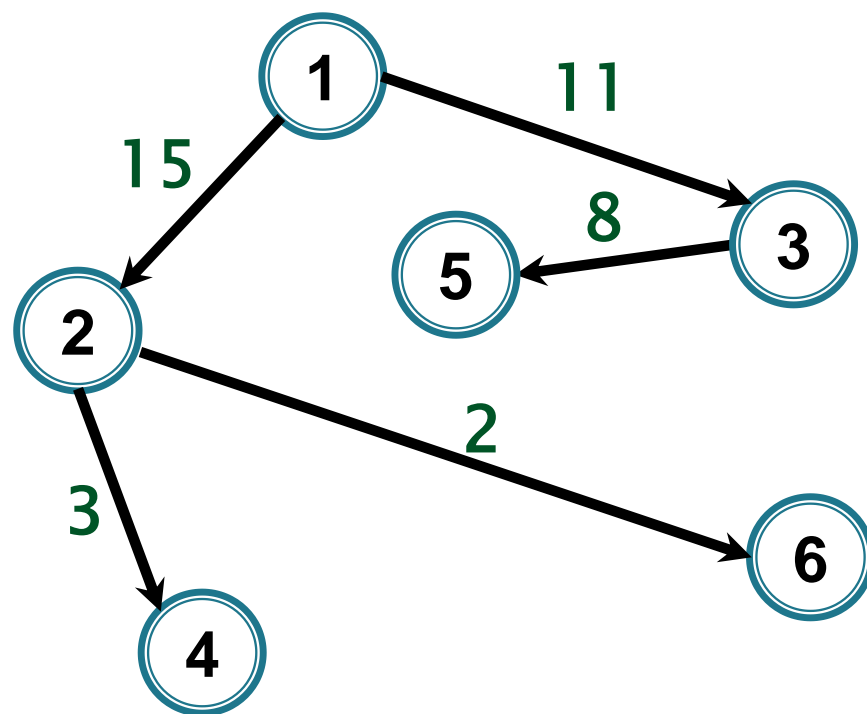
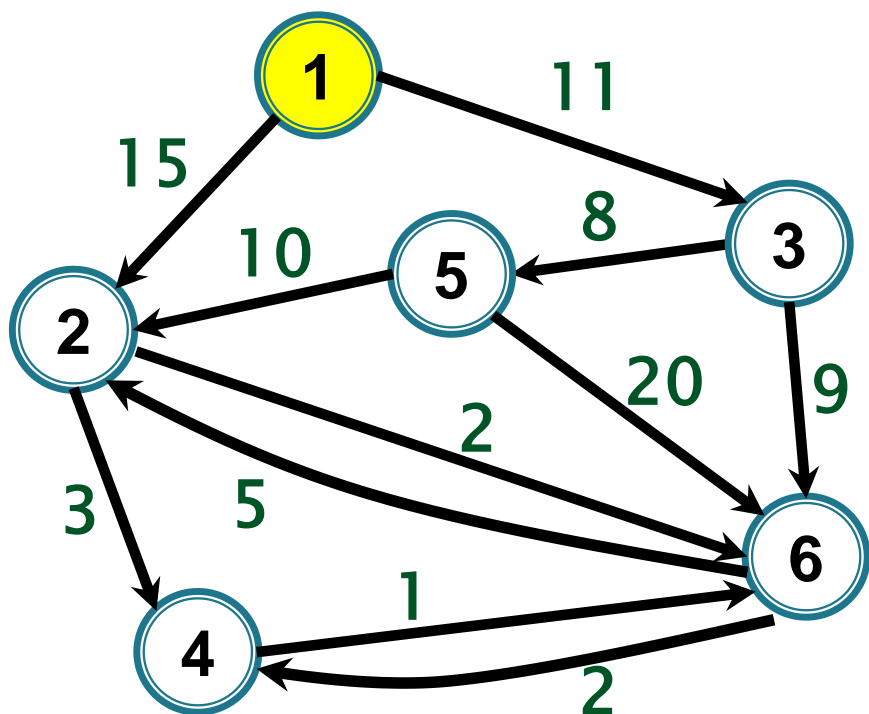
⇒ arborele BF (al distanțelor față de s)

$s = 1$

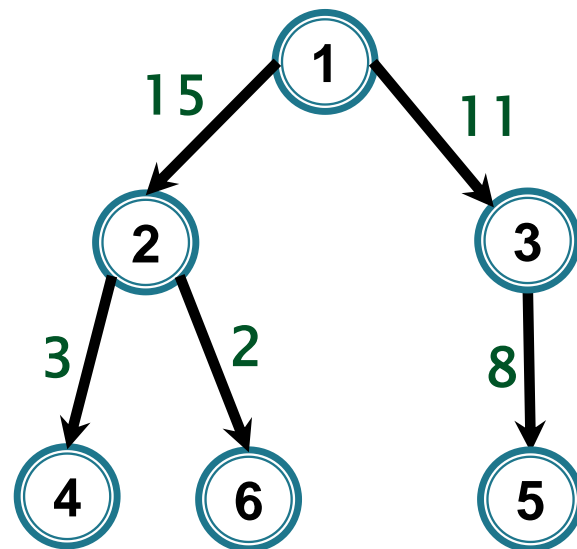
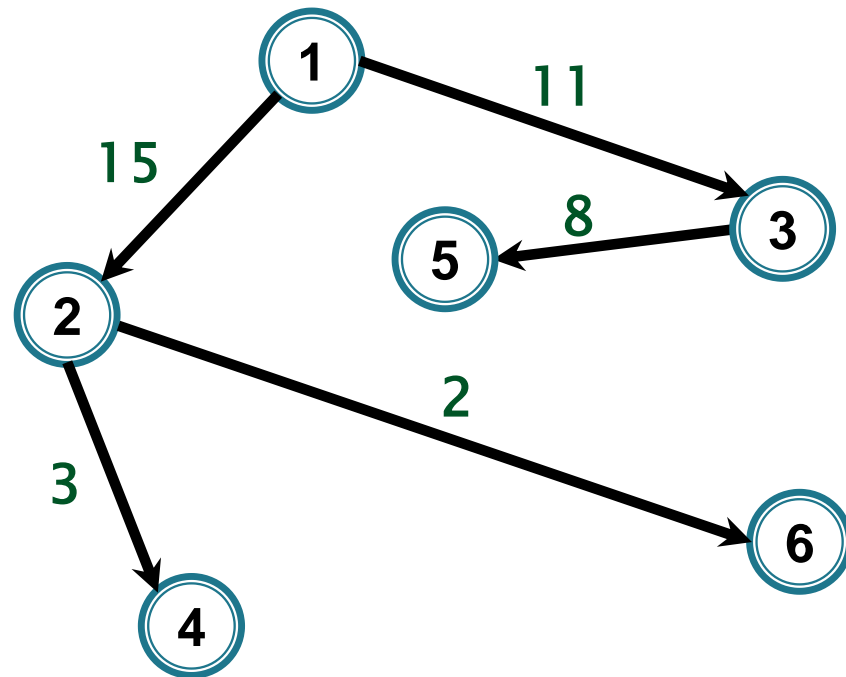
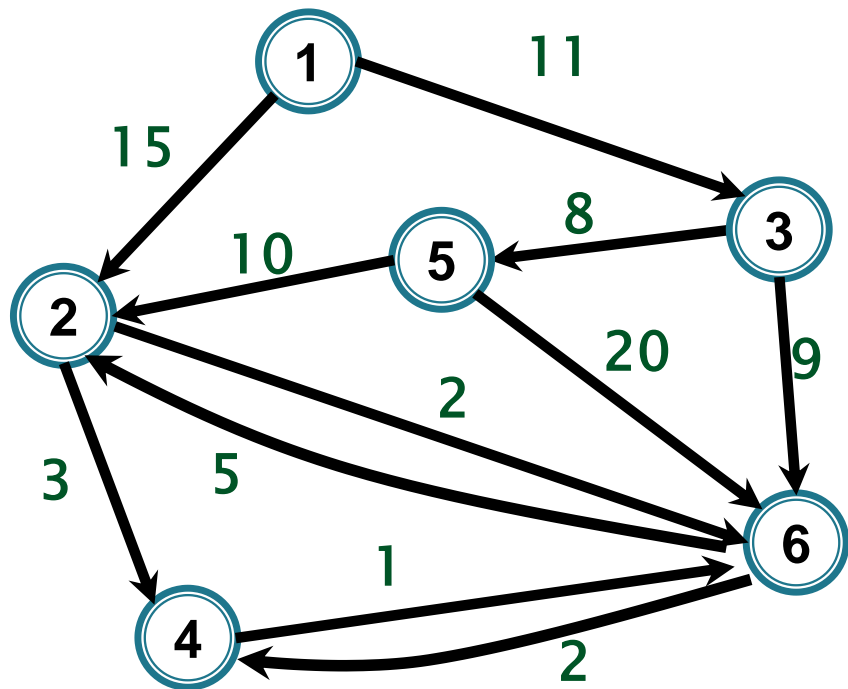

arbore al distanțelor față de 1

Definiție: Pentru un vârf dat s un arbore al distanțelor față de s = un subgraf T al lui G care conservă distanțele de la s la celelalte vârfuri accesibile din s

$$\delta_T(s, v) = \delta_G(s, v), \quad \forall v \in V \text{ accesibil din } s,$$

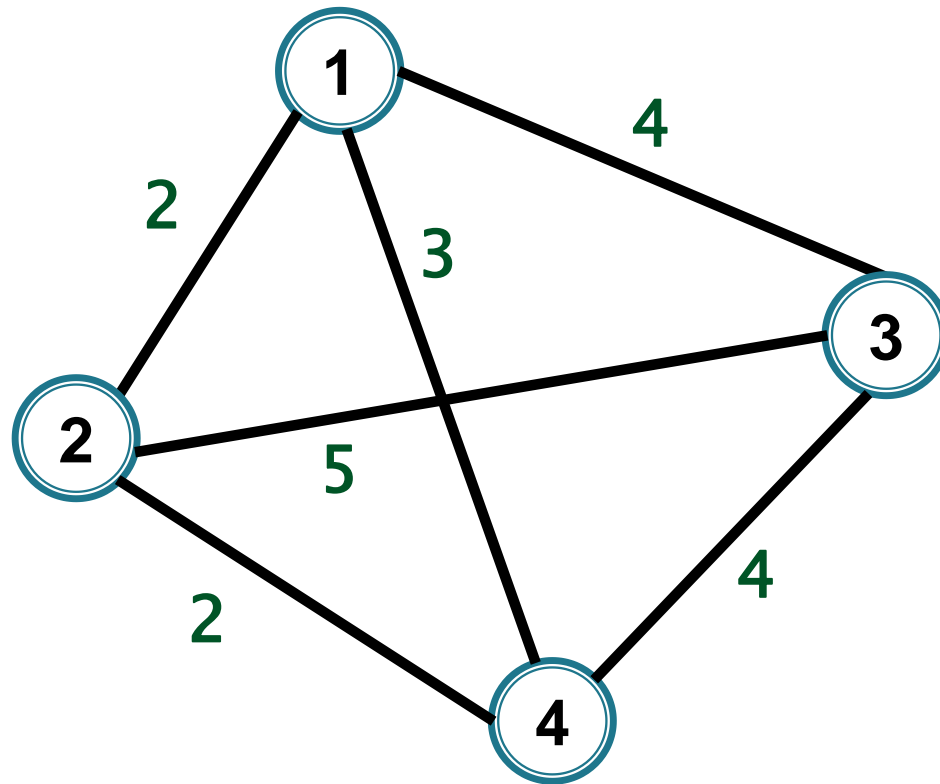
graful neorientat asociat lui T fiind arbore cu rădăcina în s
(cu arcele corespunzătoare orientate de la s la frunze)

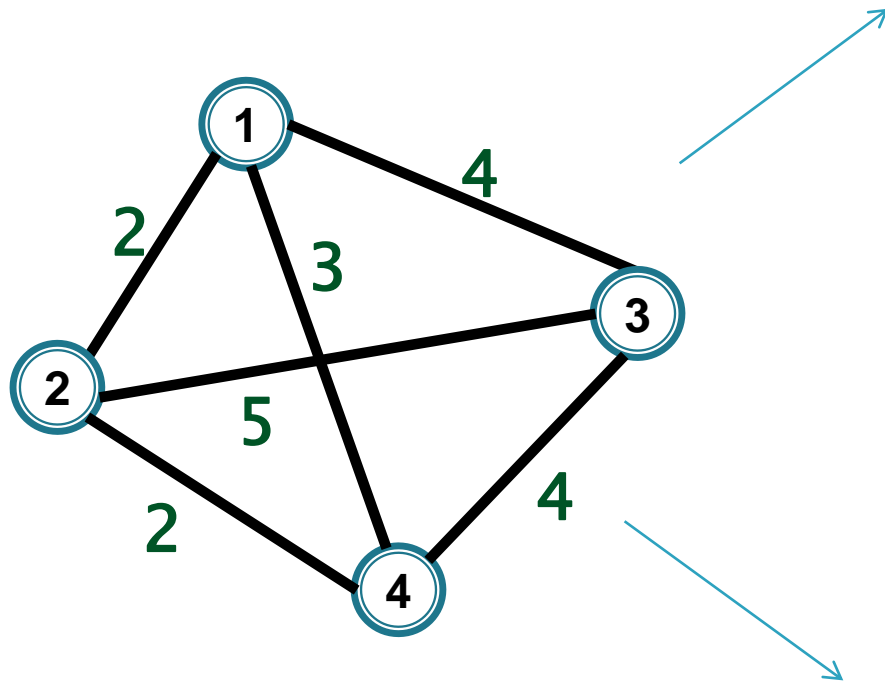
arbore al distanțelor față de 1

- ▶ Presupunem că **toate vârfurile sunt accesibile din s**
- ▶ Problema drumurilor minime de sursă unică este echivalentă cu determinarea unui **arbore al distanțelor față de s**

- Un arbore parțial de cost minim nu este neapărat un arbore de distanțe minime

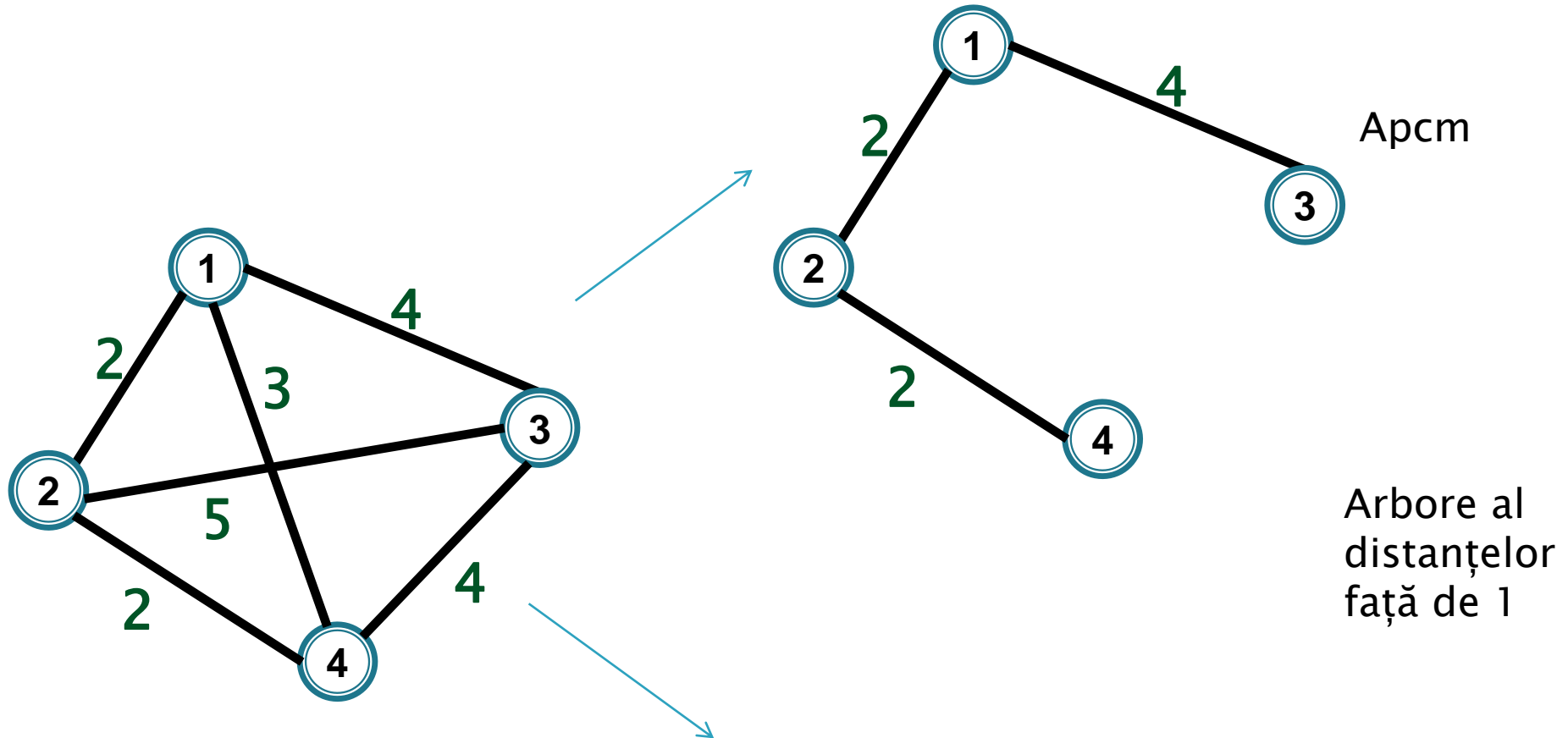
Un arbore parțial de cost minim nu este neapărat un arbore de distanțe minime

Apcm

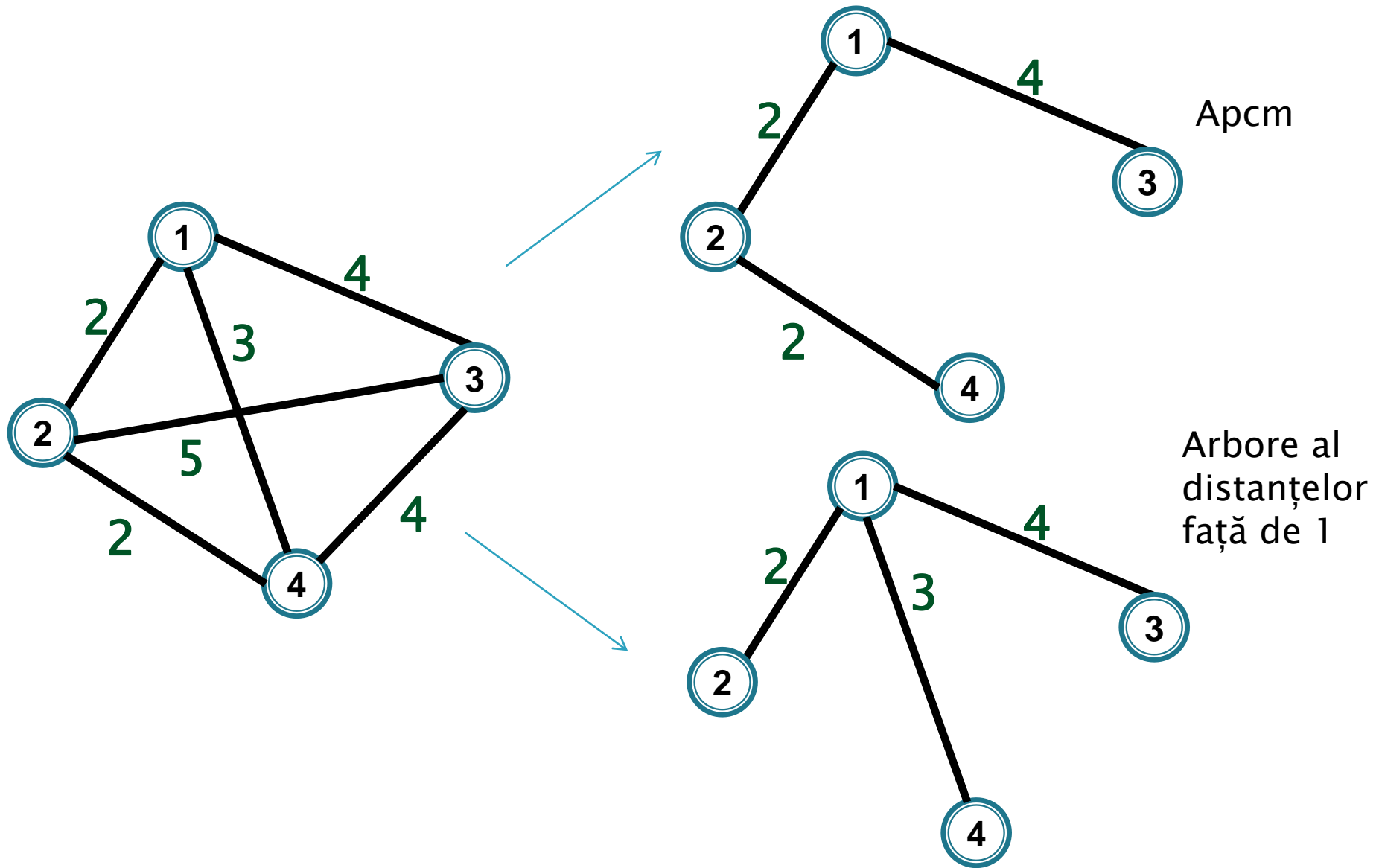
Arbore al
distanțelor
față de 1

Un arbore parțial de cost minim nu este neapărat un arbore de distanțe minime

Un arbore parțial de cost minim nu este neapărat un arbore de distanțe minime

Drumuri minime de sursă unică s

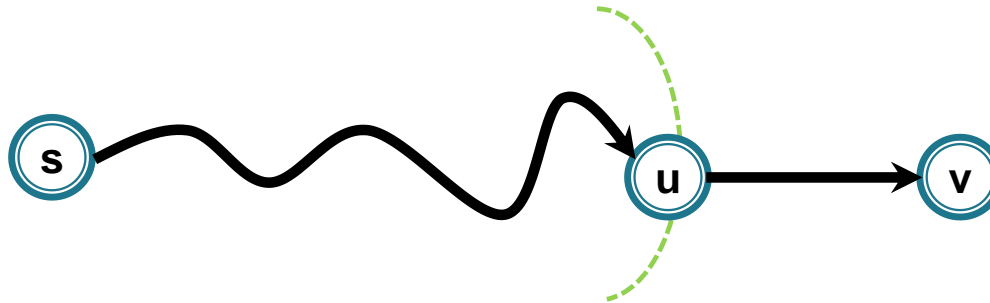
- ▶ În ce ordine considerăm vârfurile pentru a calcula distanțele față de s?

Drumuri minime de sursă unică s

- ▶ În ce ordine considerăm vârfurile pentru a calcula distanțele față de s?

“din aproape în aproape”

Dacă u este predecesor al lui v pe un drum minim de la s la v $\Rightarrow$

$$\delta(s, v) = \delta(s, u) + w(uv)$$

Știm $\delta(s, u) \Rightarrow$ aflăm și $\delta(s, v)$

Drumuri minime de sursă unică s

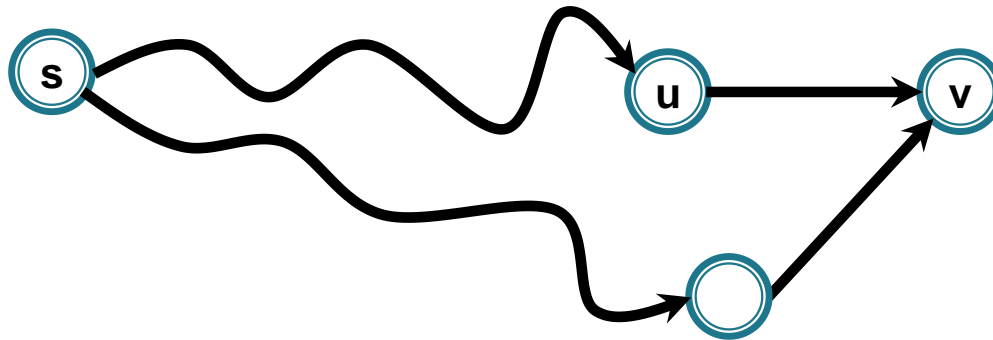
- ▶ În ce ordine considerăm vârfurile pentru a calcula distanțele față de s?

“din aproape în aproape” $\Rightarrow$

când considerăm un vârf v, **pentru a calcula $\delta(s,v)$ ar fi util să știm deja $\delta(s,u)$ pentru u cu $uv \in E$ (?!toate)**

$$\delta(s,v) = \min\{ \delta(s,u) + w(u,v) \mid uv \in E \}$$

Drumuri minime de sursă unică s

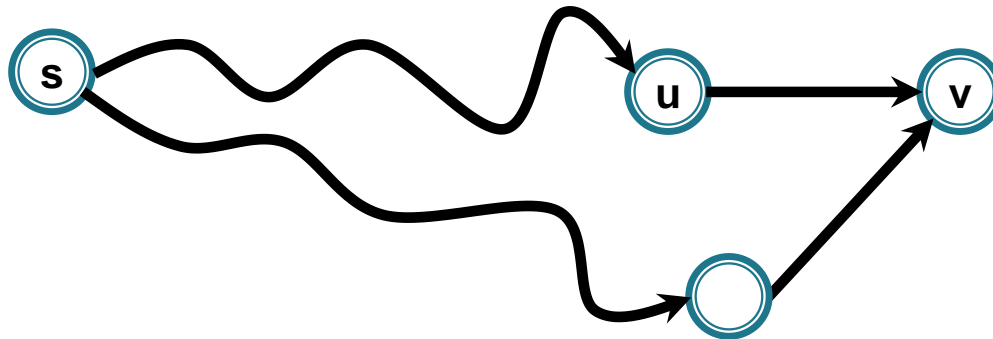
- ▶ În ce ordine considerăm vârfurile pentru a calcula distanțele față de s?

“din aproape în aproape” $\Rightarrow$

când considerăm un vârf v, pentru a calcula $\delta(s,v)$ ar fi util să știm deja $\delta(s,u)$ pentru orice u cu $uv \in E$

Ar fi utilă o ordonare a vârfurilor astfel încât dacă $uv \in E$, atunci u se află înaintea lui v

Drumuri minime de sursă unică s

- ▶ În ce ordine considerăm vârfurile pentru a calcula distanțele față de s?

“din aproape în aproape” $\Rightarrow$

când considerăm un vârf v , pentru a calcula $\delta(s,v)$ ar fi util să știm deja $\delta(s,u)$ pentru orice u cu $uv \in E$

- Ar fi utilă o ordonare a vârfurilor astfel încât dacă $uv \in E$, atunci u se află înaintea lui v

O astfel de ordonare nu există dacă graful conține circuite

Drumuri minime de sursă unică s

- ▶ În ce ordine considerăm vârfurile pentru a calcula distanțele față de s?

“din aproape în aproape” $\Rightarrow$

când considerăm un vârf v , pentru a calcula $\delta(s,v)$ ar fi util să știm deja $\delta(s,u)$ pentru orice u cu $uv \in E$

- Ar fi utilă o ordonare a vârfurilor astfel încât dacă $uv \in E$, atunci u se află înaintea lui v

O astfel de ordonare nu există dacă graful conține circuite

Dacă există circuite – estimăm distanțele pe parcursul algoritmului și considerăm vârful care este **estimat** a fi cel mai aproape de s

Drumuri minime de sursă unică s

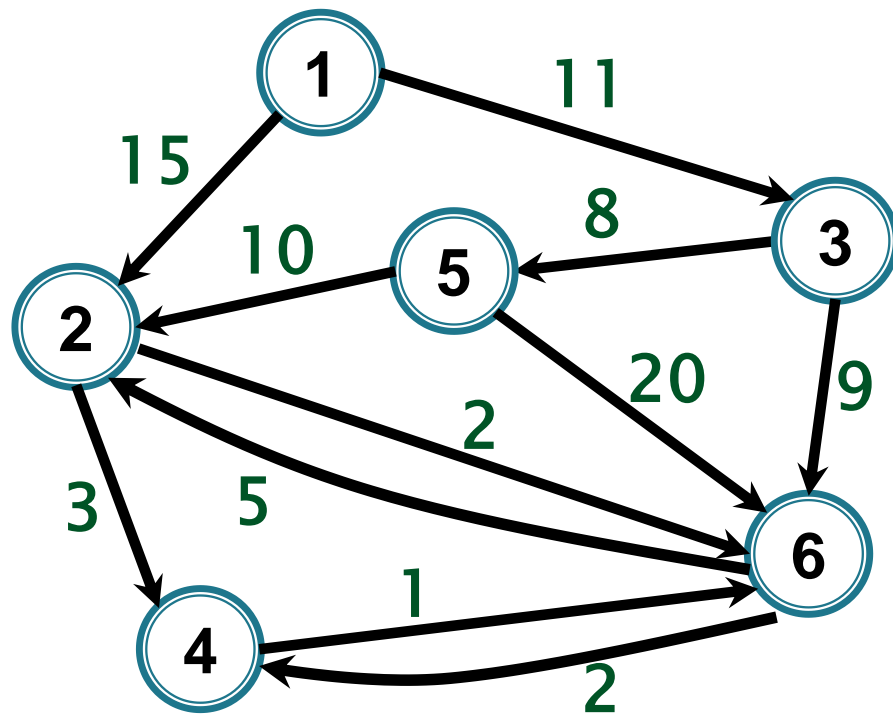
- ▶ Algoritmi pentru grafuri orientate cu circuite, dar cu ponderi pozitive – **Dijkstra**
- ▶ Algoritmi pentru grafuri orientate fără circuite (cu ponderi reale) DAGs = Directed Acyclic Graphs
- ▶ Algoritmi pentru grafuri orientate cu circuite și ponderi reale, care detectează existența de circuite negative – **Bellman–Ford** (suplimentar)

Algoritmul lui Dijkstra

► Ipoteză:

Presupunem că arcele au cost pozitiv
(graful poate conține circuite)

Algoritmul lui Dijkstra

Idee: La un pas este ales ca vârf curent (vizitat) vârful u care **estimat a fi cel mai apropiat de s**

- **Estimarea pentru u** = cel mai scurt drum de la s la u determinat până la pasul curent

Algoritmul lui Dijkstra

Idee: La un pas este ales ca vârf curent (vizitat) vârful u care **estimat a fi cel mai apropiat de s**

- **Estimarea pentru u** = cel mai scurt drum de la s la u determinat până la pasul curent

+ se descoperă noi drumuri către vecinii lui $\Rightarrow$
se actualizează distanțele estimate pentru vecini

Algoritmul lui Dijkstra

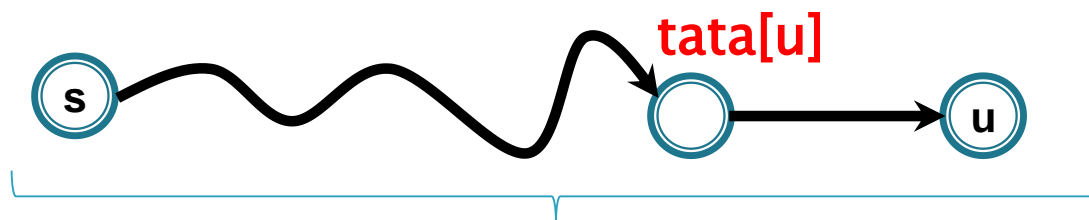
- generalizare a ideii de parcurgere BF
- dacă toate arcele au cost egal Dijkstra $\equiv$ BF

Pseudocod

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ Reținem pentru fiecare vârf etichetele

- $d[u]$ – etichetă de distanță
- $tata[u]$

$d[u]$ = costul minim al unui drum de la s la u descoperit până la acel moment

$tata[u]$ = **predecesorul** lui u pe drumul de cost minim de la s la u descoperit până la acel moment

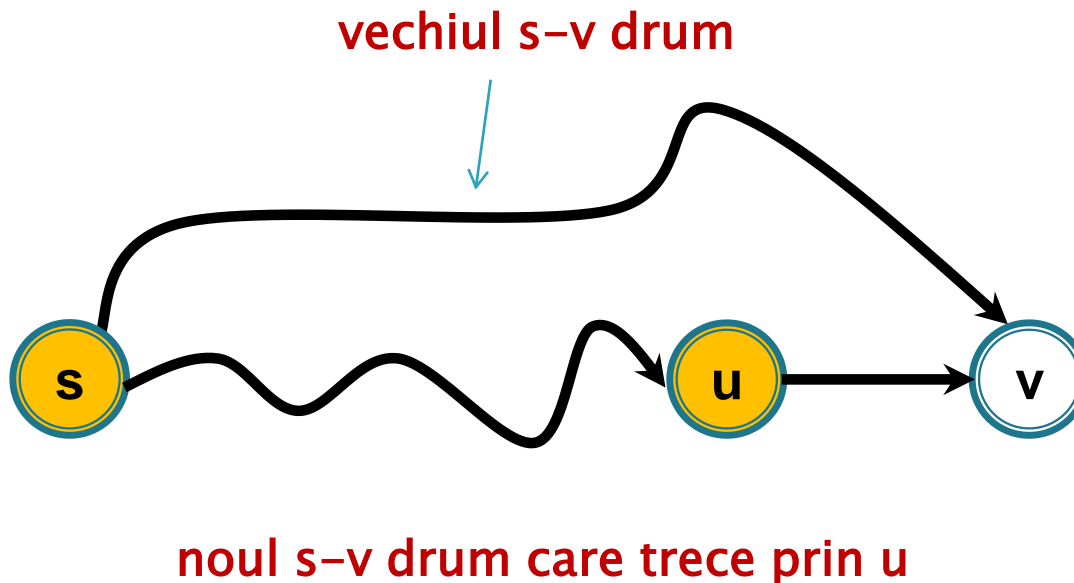
Algoritmul lui Dijkstra

► La un pas

- este selectat un vârf u (neselectat) care “pare” cel mai apropiat de $s \Leftrightarrow$ are eticheta d minimă
- Se actualizează etichetele $d[v]$ ale vecinilor lui u – considerând drumuri care trec prin u
  - tehnică de relaxare a arcelor care ies din u

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ Relaxarea unui arc (u, v) = a verifica dacă $d[v]$ poate fi îmbunătățit trecând prin vârful u

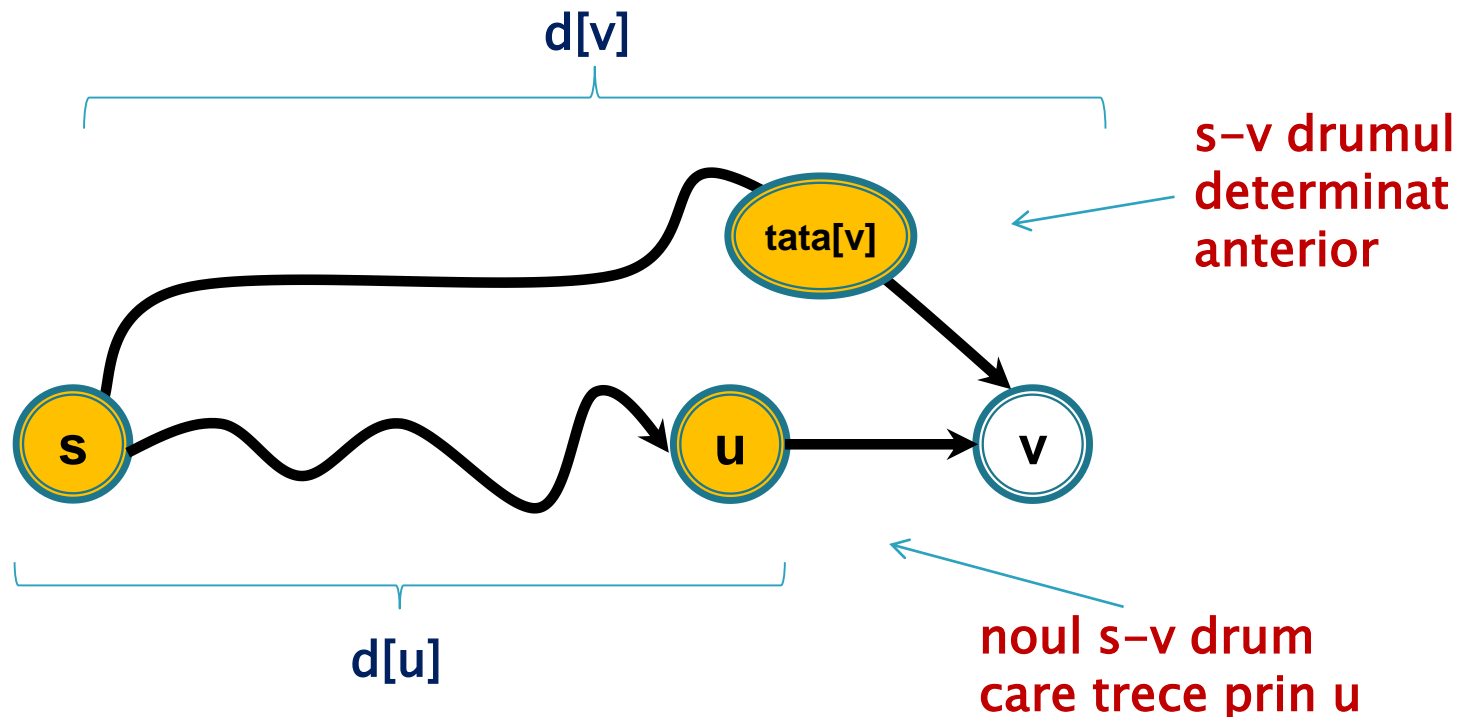
Algoritmul lui Dijkstra

► Relaxarea unui arc (u, v) :

dacă $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$;

$tata[v] = u$

Algoritmul lui Dijkstra

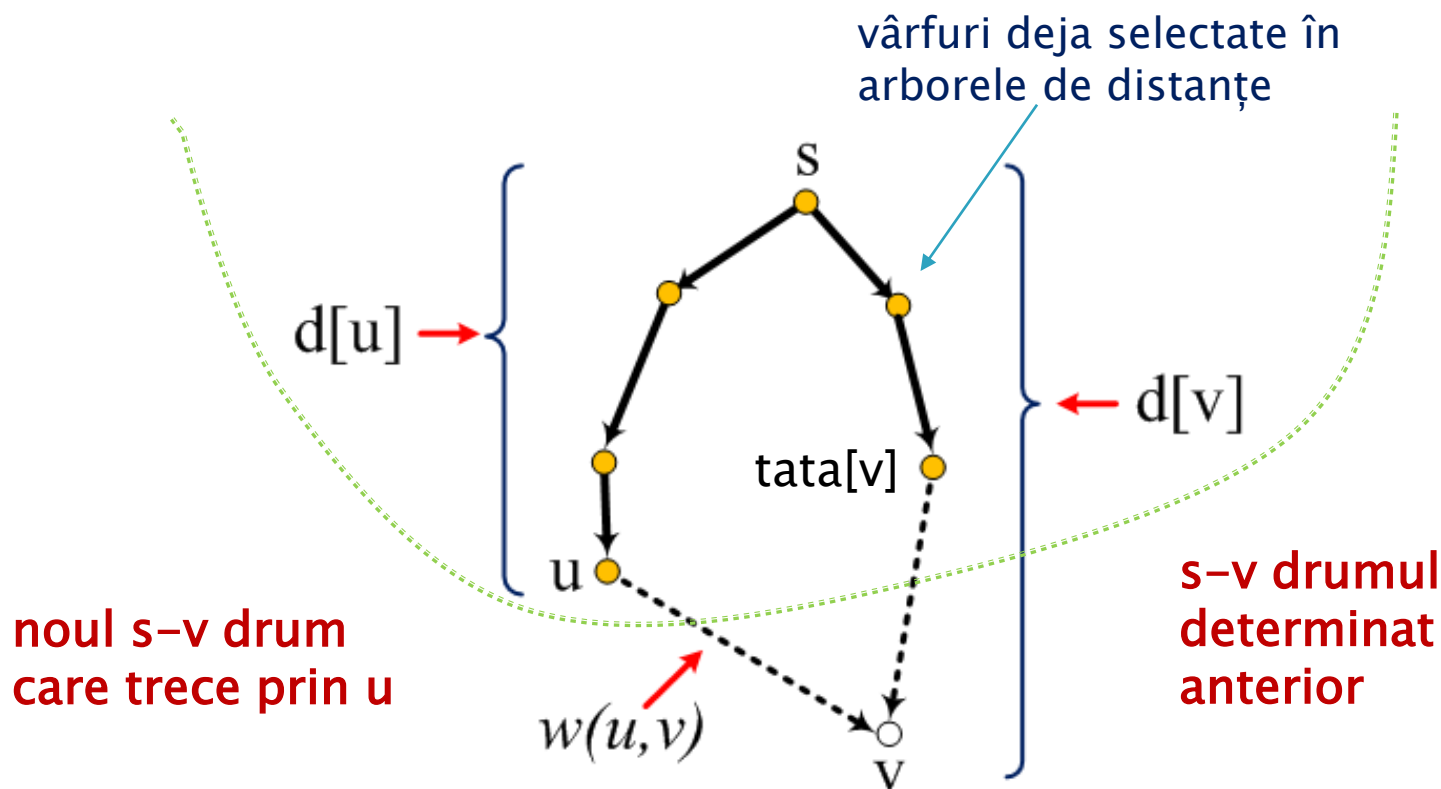
► Relaxarea unui arc (u, v) :

dacă $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$;

$tata[v] = u$

Raportat la vârfuri deja selectate – similar Prim

Dijkstra(G, w, s)

inițializează mulțimea vârfurilor neselectate Q cu V

Dijkstra(G, w, s)

inițializează mulțimea vârfurilor neselectate Q cu V

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

Dijkstra(G, w, s)

inițializează mulțimea vârfurilor neselectate Q cu V

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

Dijkstra(G, w, s)

inițializează mulțimea vârfurilor neselectate Q cu V

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

cat timp $Q \neq \emptyset$ executa $\Leftrightarrow$ pentru $i=1, n$ executa

Dijkstra(G, w, s)

inițializează mulțimea vârfurilor neselectate Q cu V

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

cat timp $Q \neq \emptyset$ executa

$u = \text{extrage vârf cu eticheta } d \text{ minimă din } Q$

Dijkstra(G, w, s)

inițializează mulțimea vârfurilor neselectate Q cu V
pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

cat timp $Q \neq \emptyset$ executa

$u = \text{extrage vârf cu eticheta } d \text{ minimă din } Q$

pentru fiecare $uv \in E$ executa **//relaxare uv**

Dijkstra(G, w, s)

inițializează mulțimea vârfurilor neselectate Q cu V
pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

cat timp $Q \neq \emptyset$ executa

$u = \text{extrage vârf cu eticheta } d \text{ minimă din } Q$

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca ~~$v \in Q$~~ și $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

Dijkstra(G, w, s)

inițializează mulțimea vârfurilor neselectate Q cu V
pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

cat timp $Q \neq \emptyset$ executa

$u =$ extrage vârf cu eticheta d minimă din Q

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

scrie $d, tata$

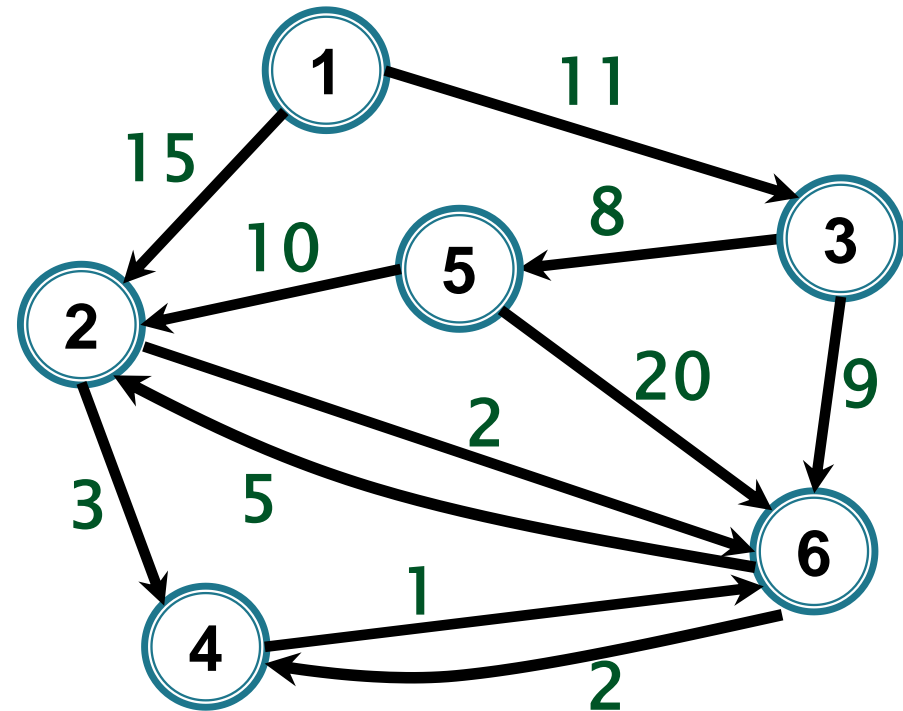
//scrie drum minim de la s la t un varf t dat folosind $tata$

Algoritmul lui Dijkstra

► Observație

Vom demonstra că atunci când u este extras din Q eticheta lui $d[u]$ este chiar cu $\delta(s,u)$ (este corectă) și **nu se va mai actualiza** $\Rightarrow \nexists v \in Q$

Exemplu

d/tata

1
[0/0,

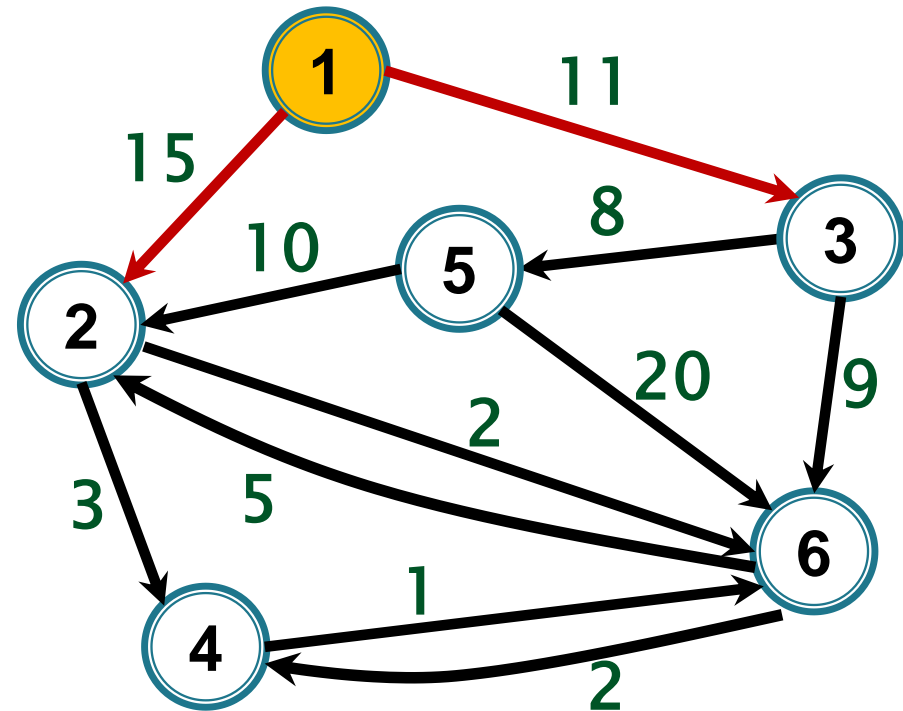
2
∞/0,

3
∞/0,

4
∞/0,

5
∞/0,

6
∞/0]

1

d/tata

1
[0/0,

2
 $\infty/0$,

3
 $\infty/0$,

4
 $\infty/0$,

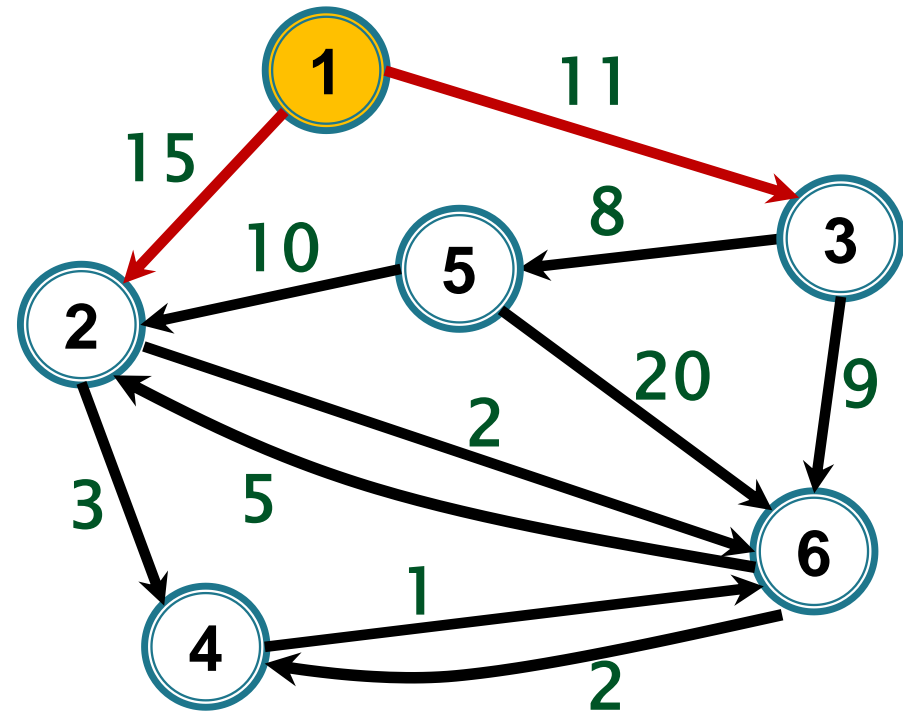
5
 $\infty/0$,

6
 $\infty/0$]

Sel. 1:

$$d[v] = \min\{d[v], d[u] + w(u, v)\}$$

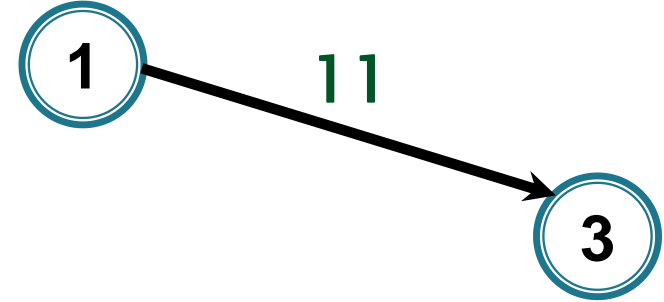
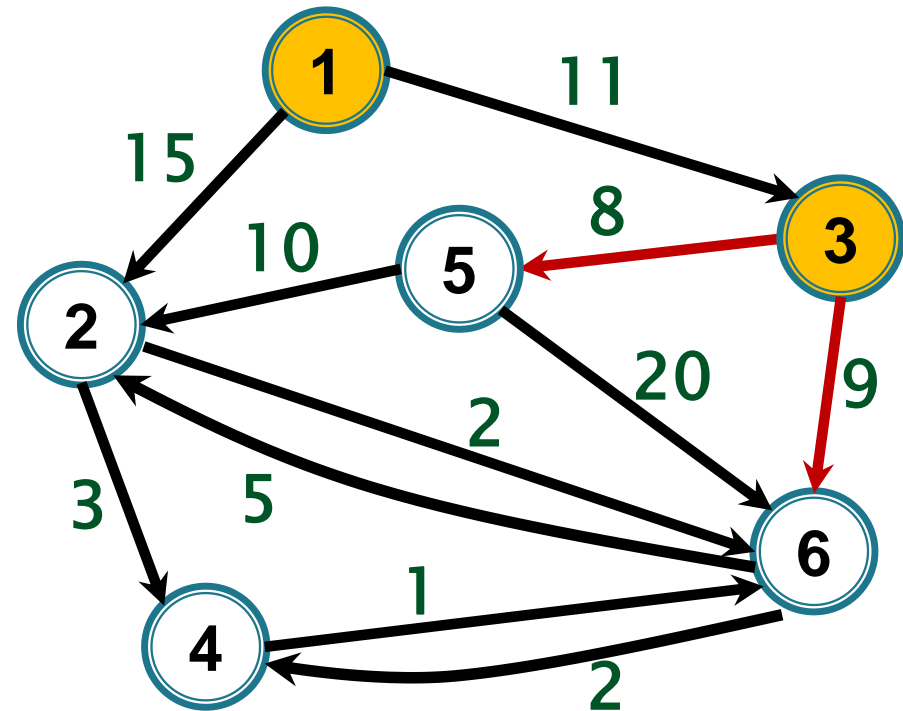

1

d/tata	1	2	3	4	5	6
	[0/0,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 1:	[- ,	15/1,	11/1,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]

$$d[v] = \min\{d[v], d[u] + w(u, v)\}$$

d/tata

1
[**0/0**,

2
 $\infty/0$,

3
 $\infty/0$,

4
 $\infty/0$,

5
 $\infty/0$,

6
 $\infty/0$]

Sel. 1: [- ,

15/1,

11/1,

$\infty/0$,

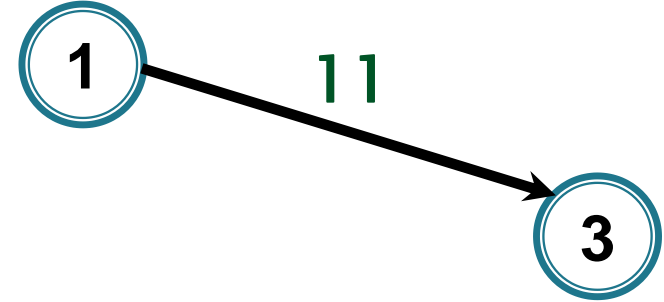
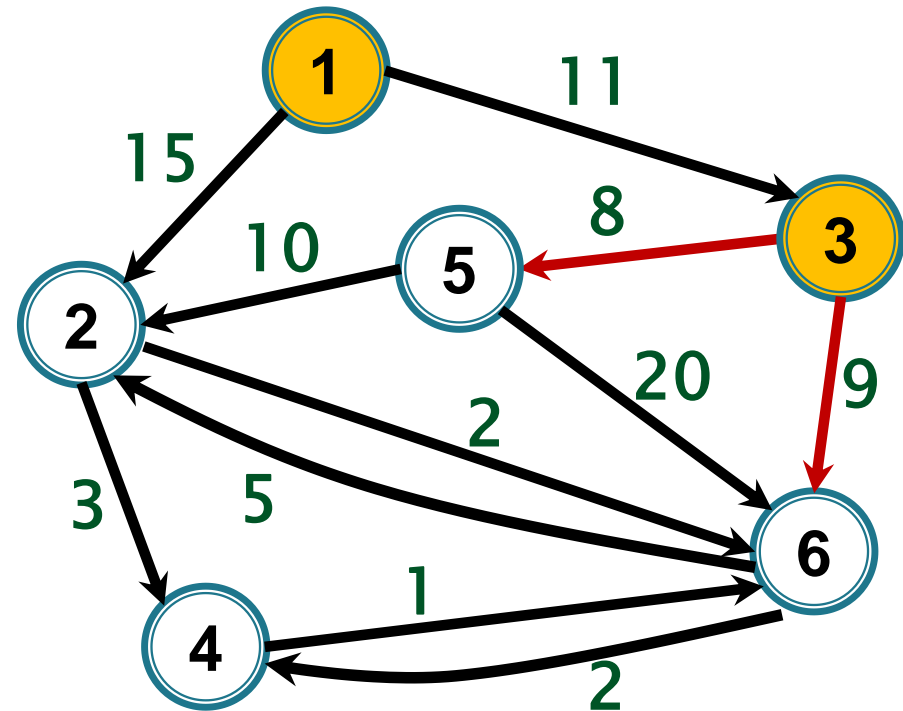
$\infty/0$,

$\infty/0$]

Sel. 3

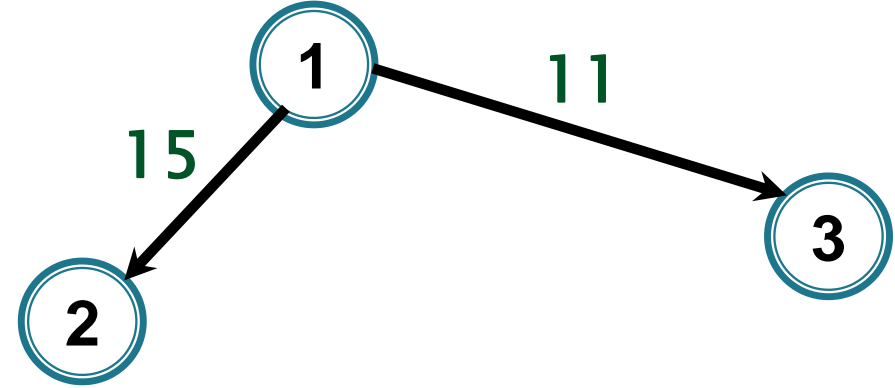
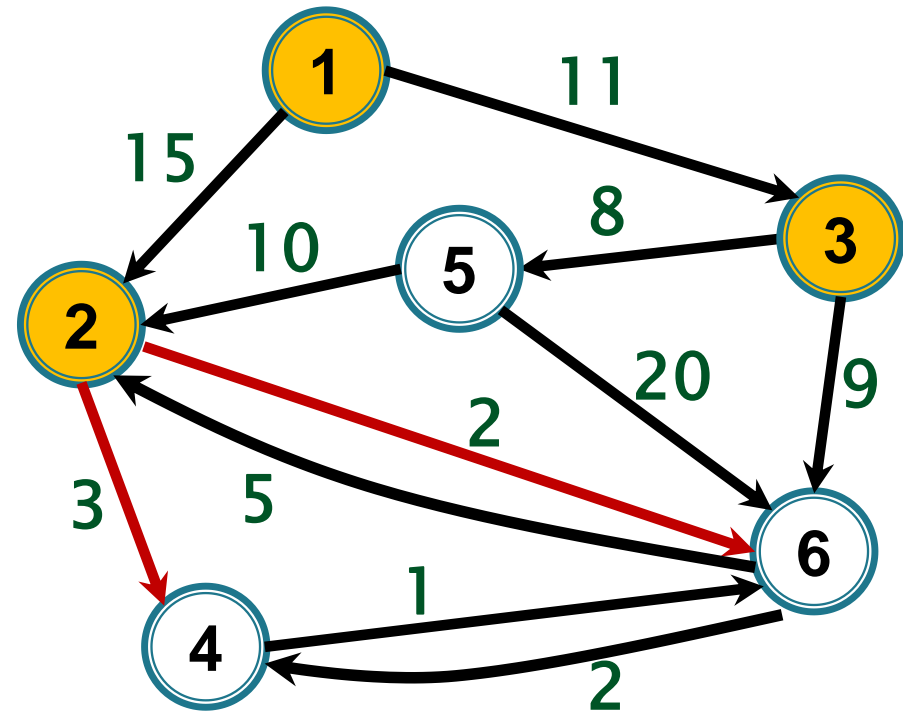
↑
 $d[5] = \min\{d[5], d[3] + w(3, 5)\}$

$d[v] = \min\{d[v], d[u] + w(u, v)\}$

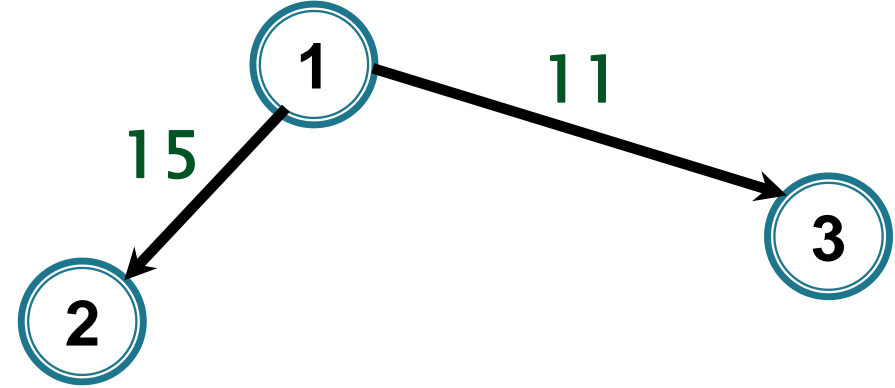
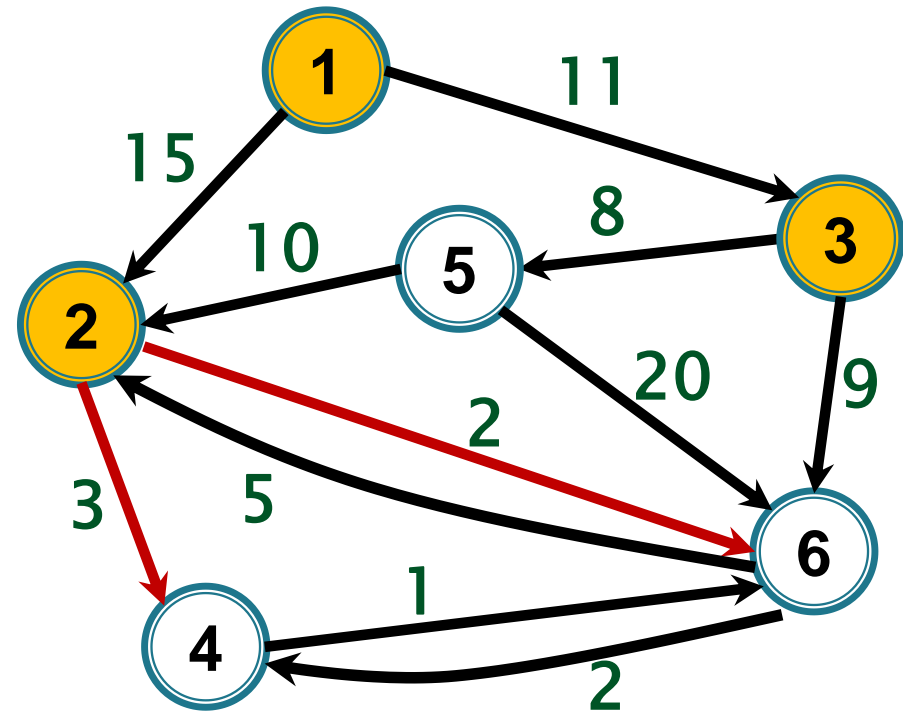
d/tata	1	2	3	4	5	6
	[0/0,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 1:	[- ,	15/1,	11/1,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 3:	[- ,	15/1,	- ,	$\infty/0$,	19/3,	20/3]

$$d[v] = \min\{d[v], d[u] + w(u, v)\}$$

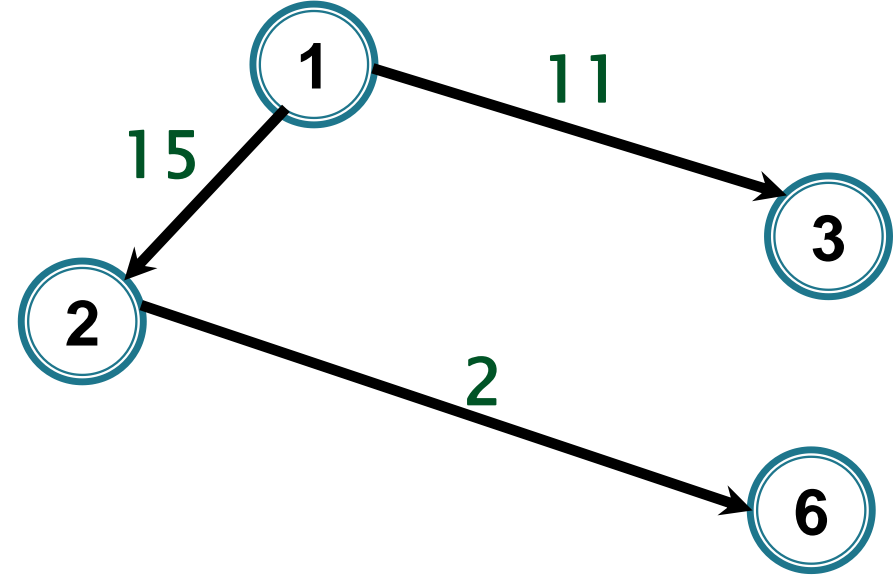
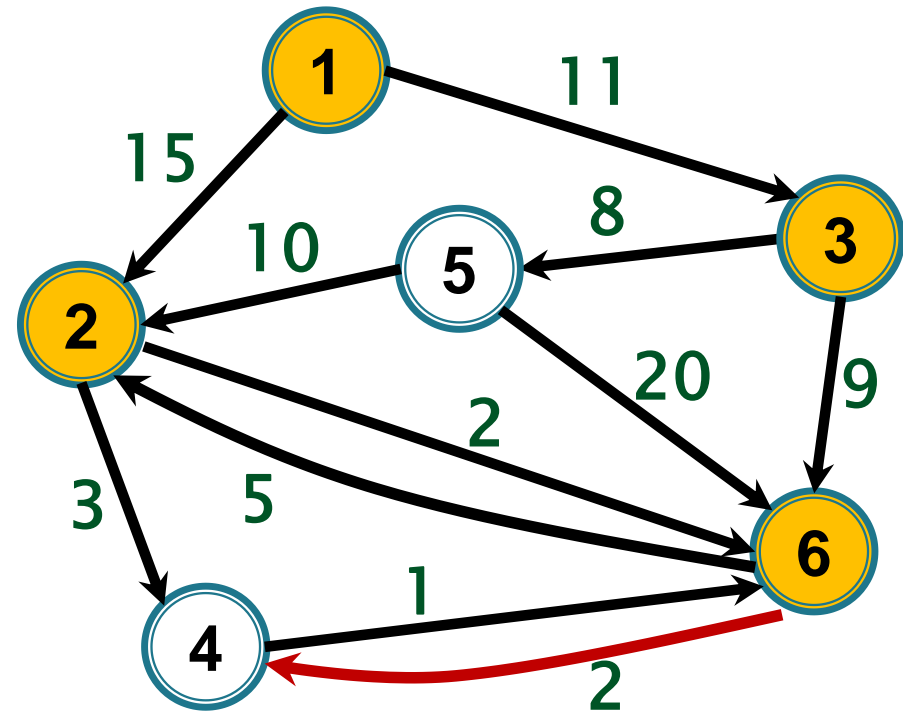
d/tata	1	2	3	4	5	6
	[0/0,]	$\infty/0,$	$\infty/0,$	$\infty/0,$	$\infty/0,$	$\infty/0$]
Sel. 1:	[- ,]	15/1,	11/1,	$\infty/0,$	$\infty/0,$	$\infty/0$]
Sel. 3:	[- ,]	15/1,	- ,	$\infty/0,$	19/3,	20/3]
Sel. 2:						

$$d[v] = \min\{d[v], d[u] + w(u, v)\}$$

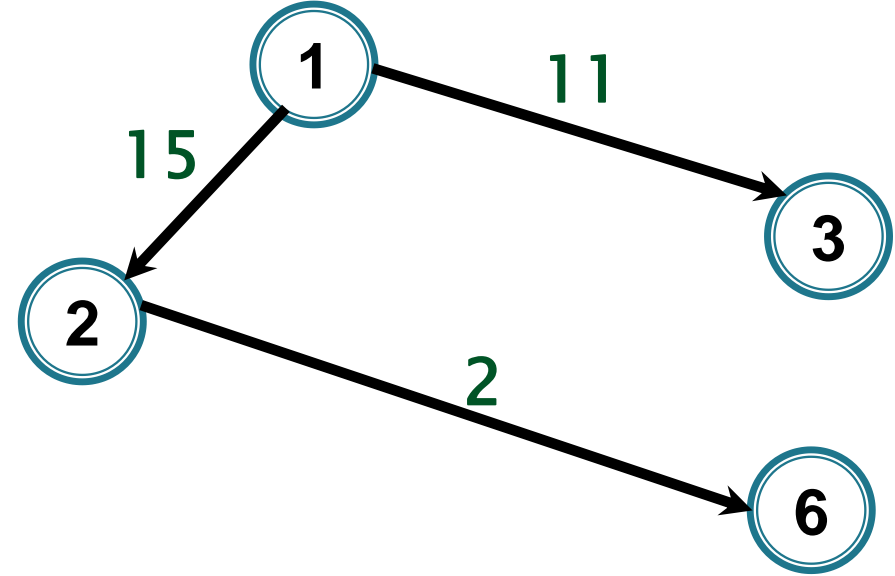
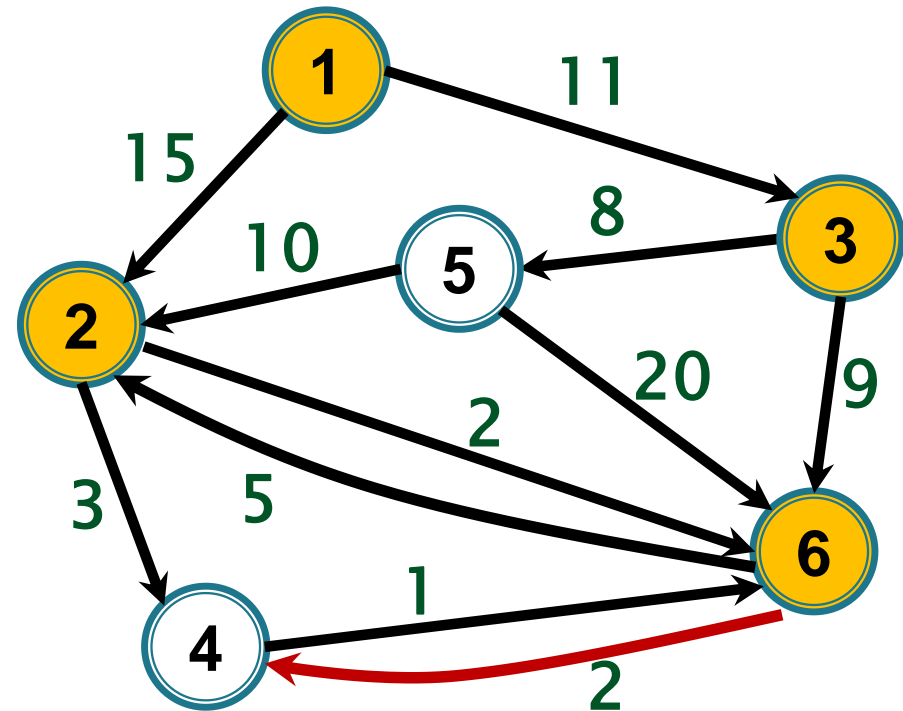
d/tata	1	2	3	4	5	6
	[0/0,]	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 1:	[- ,]	15/1,	11/1,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 3:	[- ,]	15/1,	- ,	$\infty/0$,	19/3,	20/3]
Sel. 2:	[- ,]	- ,	- ,	18/2,	19/3,	17/2]

$$d[v] = \min\{d[v], d[u] + w(u, v)\}$$

d/tata	1	2	3	4	5	6
	[0/0,]	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 1:	[- ,]	15/1,	11/1,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 3:	[- ,]	15/1,	- ,	$\infty/0$,	19/3,	20/3]
Sel. 2:	[- ,]	- ,	- ,	18/2,	19/3,	17/2]
Sel. 6:						

$$d[v] = \min\{d[v], d[u] + w(u, v)\}$$

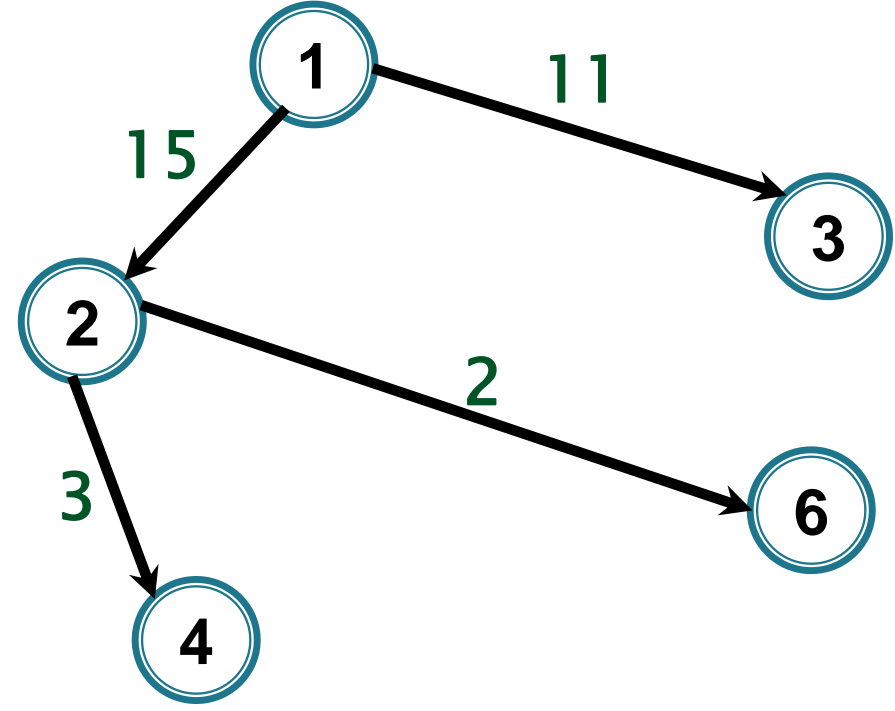
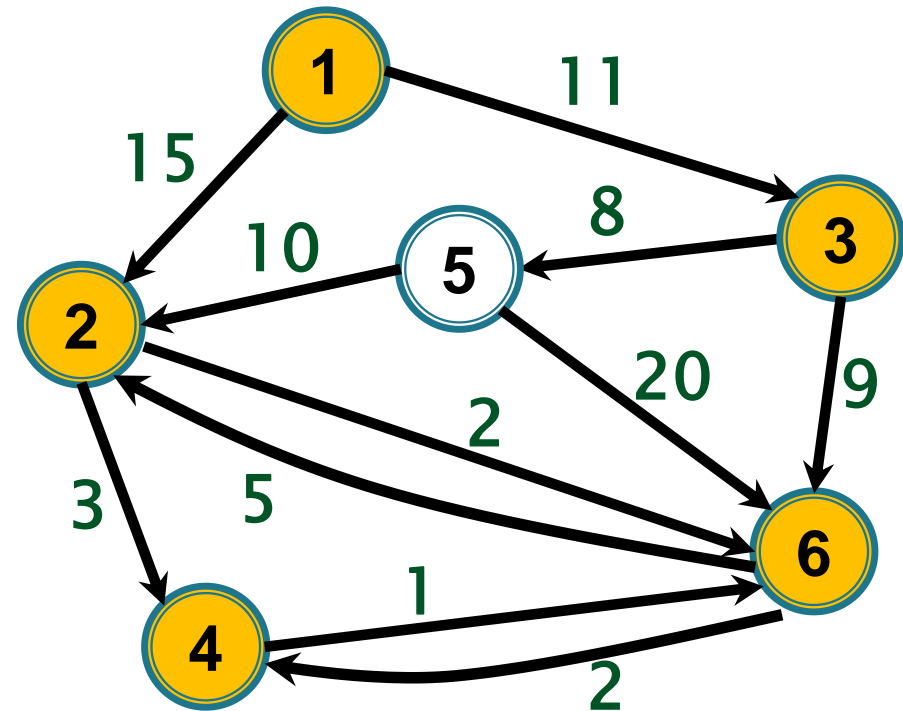

d/tata	1	2	3	4	5	6
	[0/0,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 1:	[- ,	15/1,	11/1,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 3:	[- ,	15/1,	- ,	$\infty/0$,	19/3,	20/3]
Sel. 2:	[- ,	- ,	- ,	18/2,	19/3,	17/2]
Sel. 6:	[- ,	- ,	- ,	18/2,	19/3,	-]

$$d[v] = \min\{d[v], d[u] + w(u, v)\}$$

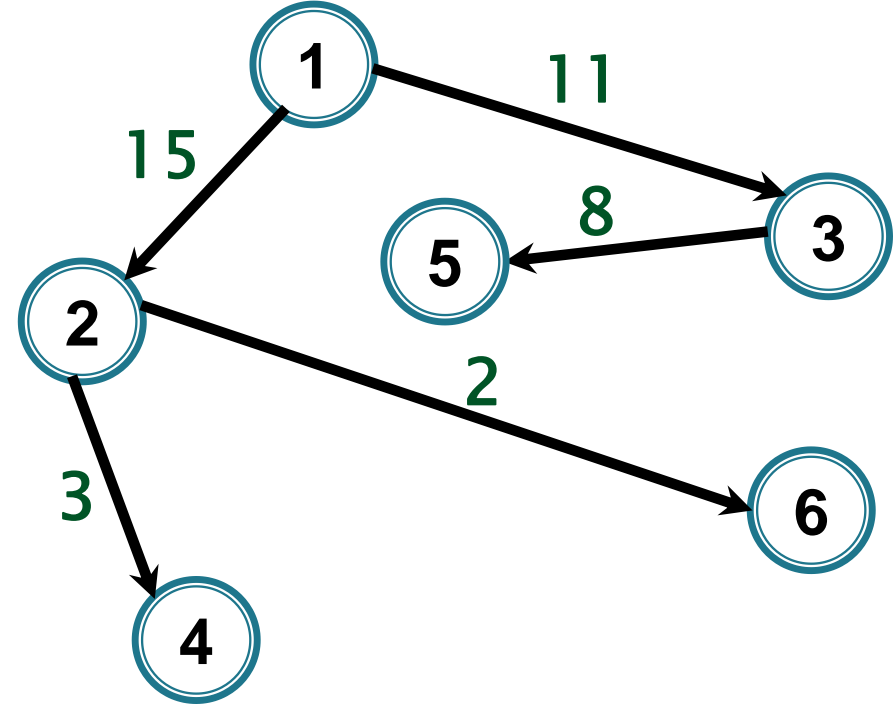
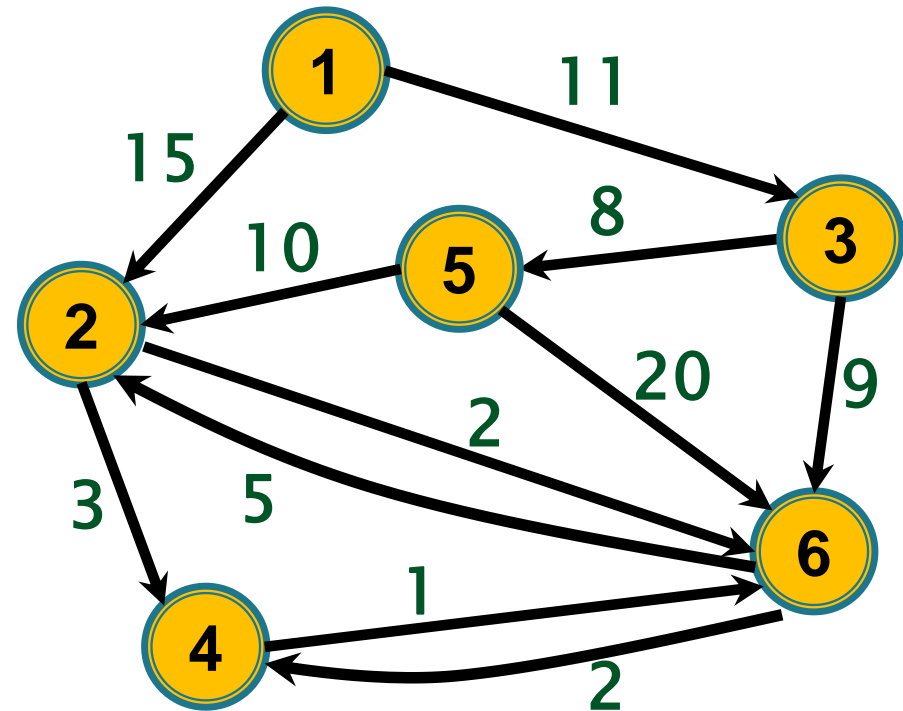

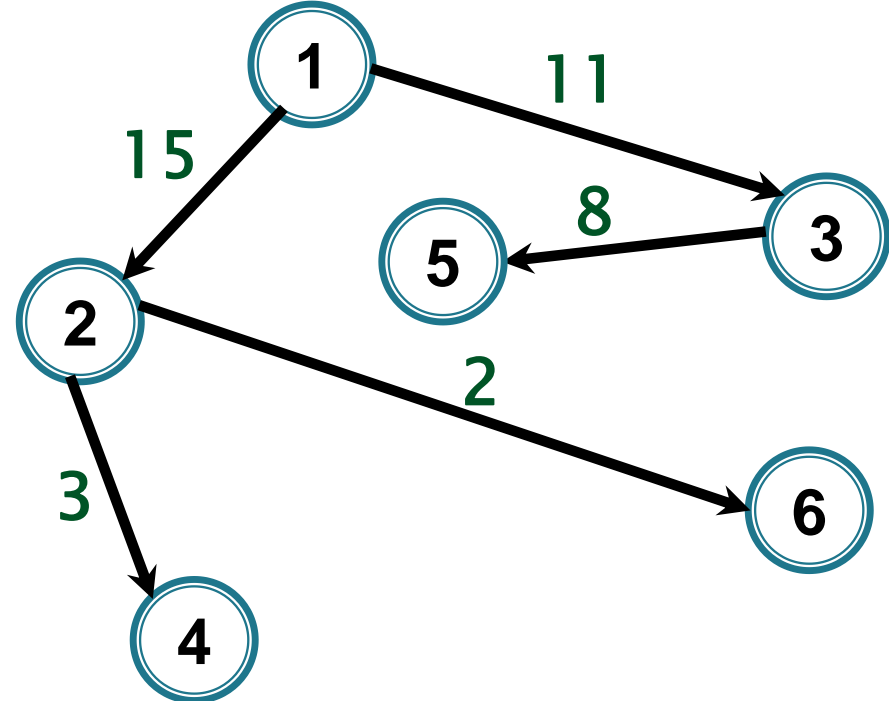
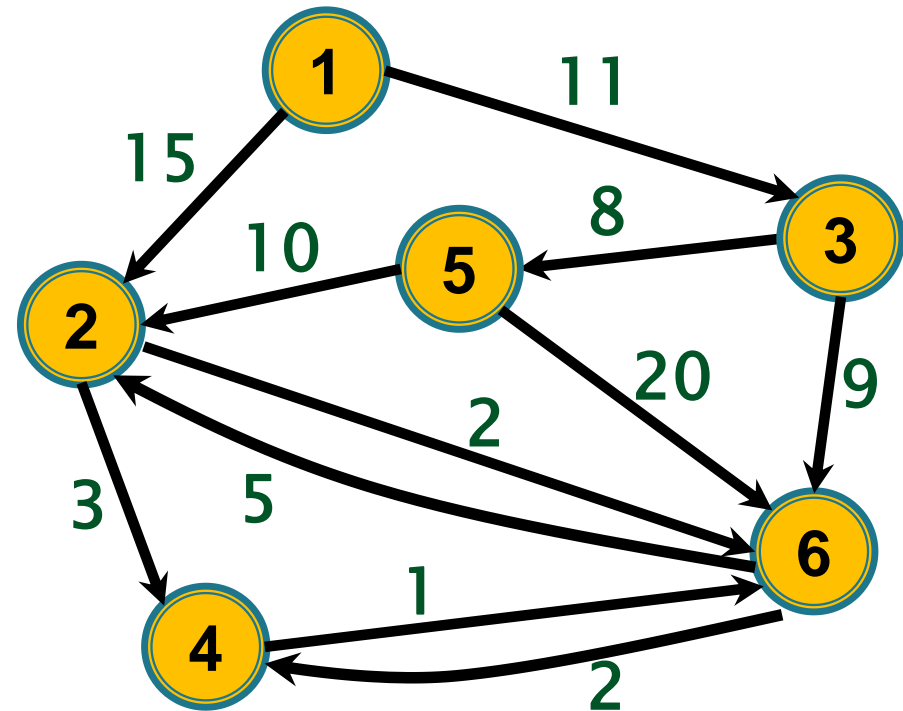
d/tata	1	2	3	4	5	6
	[0/0 ,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 1:	[- ,	15/1,	11/1 ,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 3:	[- ,	15/1 ,	- ,	$\infty/0$,	19/3,	20/3]
Sel. 2:	[- ,	- ,	- ,	18/2,	19/3,	17/2]
Sel. 6:	[- ,	- ,	- ,	18/2 ,	19/3,	-]
Sel. 4:	[- ,	- ,	- ,	- ,	19/3,	-]

$$d[v] = \min\{d[v], d[u] + w(u, v)\}$$

d/tata	1	2	3	4	5	6
	[0/0,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 1:	[- ,	15/1,	11/1,	$\infty/0$,	$\infty/0$,	$\infty/0$]
Sel. 3:	[- ,	15/1,	- ,	$\infty/0$,	19/3,	20/3]
Sel. 2:	[- ,	- ,	- ,	18/2,	19/3,	17/2]
Sel. 6:	[- ,	- ,	- ,	18/2,	19/3,	-]
Sel. 4:	[- ,	- ,	- ,	- ,	19/3,	-]
Sel. 5:	[- ,	- ,	- ,	- ,	- ,	-]

d/tata

1

2

3

4

5

6

Soluție: [0/0, 15/1, 11/1, 18/2, 19/3, 17/2]

Un drum minim de la 1 la 6?

Algoritmul lui Dijkstra

► Observații.

1. Dacă vârful u curent are eticheta $d[u] = \infty$, algoritmul se poate opri
2. Vectorul $tata$ memorează arborele distanțelor față de s (vârfurile neaccesibile din s rămân cu $tata = 0$)

Complexitate

Dijkstra(G, w, s)

```
inițializează mulțimea vârfurilor neselectate  $Q$  cu  $V$ 
pentru fiecare  $u \in V$  executa
     $d[u] = \infty$ ;  $tata[u] = 0$ 
 $d[s] = 0$ 
cat timp  $Q \neq \emptyset$  executa
     $u = \text{extrage vârf cu eticheta } d \text{ minimă din } Q$ 
    pentru fiecare  $uv \in E$  executa
        dacă  $d[u] + w(u, v) < d[v]$  atunci
             $d[v] = d[u] + w(u, v)$ 
             $tata[v] = u$ 
scrie  $d, tata$ 

//scrie drum minim de la  $s$  la  $t$  un varf  $t$  dat folosind  $tata$ 
```

Algoritmul lui Dijkstra

Cum memorăm Q = vârfurile încă neselectate?

Algoritmul lui Dijkstra

Q poate fi (ca și în cazul algoritmului lui Prim)

▶ **vector:**

$Q[u] = 1$, dacă u este selectat ($u \notin Q$)
0, altfel ($u \in Q$)

▶ **min-ansamblu (heap)**

Algoritmul lui Dijkstra

Complexitate – reprezentarea lui Q ca vector

$Q[u] = 1$, dacă u este selectat în $V(T)$
 0 , altfel ($u \in Q$)

- ▶ Inițializare Q $\rightarrow$
  - ▶ n * extragere vârf minim $\rightarrow$
  - ▶ actualizare etichete vecini $\rightarrow$
-

Algoritmul lui Dijkstra

Complexitate – reprezentarea lui Q ca vector

$Q[u] = 1$, dacă u este selectat în $V(T)$
 0 , altfel ($u \in Q$)

- ▶ Inițializare Q $\rightarrow O(n)$
  - ▶ n * extragere vârf minim $\rightarrow$
  - ▶ actualizare etichete vecini $\rightarrow$
-

Algoritmul lui Dijkstra

Complexitate – reprezentarea lui Q ca vector

$Q[u] = 1$, dacă u este selectat în $V(T)$

0 , altfel ($u \in Q$)

- ▶ Inițializare Q $\rightarrow O(n)$
- ▶ n * extragere vârf minim $\rightarrow O(n^2)$
- ▶ actualizare etichete vecini $\rightarrow$

Algoritmul lui Dijkstra

Complexitate – reprezentarea lui Q ca vector

$Q[u] = 1$, dacă u este selectat în $V(T)$

0 , altfel ($u \in Q$)

- ▶ Inițializare Q $\rightarrow O(n)$
  - ▶ n * extragere vârf minim $\rightarrow O(n^2)$
  - ▶ actualizare etichete vecini $\rightarrow O(m)$
-

Algoritmul lui Dijkstra

Complexitate – reprezentarea lui Q ca vector

$Q[u] = 1$, dacă u este selectat în $V(T)$

0 , altfel ($u \in Q$)

- ▶ Inițializare Q $\rightarrow O(n)$
  - ▶ n * extragere vârf minim $\rightarrow O(n^2)$
  - ▶ actualizare etichete vecini $\rightarrow O(m)$
-
- $O(n^2)$

Algoritmul lui Dijkstra

Complexitate – Q min-heap

- ▶ Inițializare Q →
  - ▶ n * extragere vârf minim →
  - ▶ actualizare etichete vecini →
-

Dijkstra(G, w, s) - Q min-heap in raport cu d

    pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

$Q = V$ // creare heap cu cheile din d

cat timp $Q \neq \emptyset$ executa

$u = \text{extrage\_min}(Q)$

    pentru fiecare $uv \in E$ executa

        daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

            repara(Q, v)

$tata[v] = u$

scrie $d, tata$

//scrie drum minim de la s la t un varf t dat folosind $tata$

Algoritmul lui Dijkstra

Complexitate – Q min-heap

- ▶ Inițializare Q $\rightarrow O(n)$
  - ▶ n * extragere vârf minim $\rightarrow O(n \log n)$
  - ▶ actualizare etichete vecini $\rightarrow$
-

Algoritmul lui Dijkstra

Complexitate – Q min-heap

- ▶ Inițializare Q $\rightarrow O(n)$
- ▶ n * extragere vârf minim $\rightarrow O(n \log n)$
- ▶ actualizare etichete vecini $\rightarrow O(m \log n)$
- !!+ actualizare Q

$O(m \log n)$

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ **Observație.** Pentru a determina drumul minim între două vârfuri s și t **date** putem folosi algoritmul lui Dijkstra cu următoarea modificare:
  - dacă vârful u ales este chiar t , **algoritmul se oprește**;
  - drumul de la s la t se afișează folosind vectorul $tata$ (vezi BF)

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ Dijkstra $\approx$ Prim (versiunea $O(n^2)/O(m \log n)$)

Algoritmul lui Dijkstra

Algoritmul funcționează și pentru grafuri neorientate?

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ De ce nu funcționează corect algoritmul dacă avem arce cu cost negativ + exemplu?
- ▶ Cum putem rezolva problema dacă avem și arce de cost negativ?

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ De ce nu funcționează corect algoritmul dacă avem arce cu cost negativ + exemplu?
- ▶ Cum putem rezolva problema dacă avem și arce de cost negativ?

Putem aduna o constantă la costul fiecărui arc astfel încât toate arcele să aibă cost pozitiv. **Drumul minim între 2 vârfuri rămâne la fel?**

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ De ce nu funcționează corect algoritmul dacă avem arce cu cost negativ + exemplu?
- ▶ Cum putem rezolva problema dacă avem și arce de cost negativ?
  - Putem aduna o constantă la costul fiecărui arc astfel încât toate arcele să aibă cost pozitiv. Drumul minim între 2 vârfuri rămâne la fel? – **NU**

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ Cum putem rezolva problema dacă avem și arce de cost negativ?

Algoritmul BELLMAN – FORD (suplimentar)

- La un pas nu relaxăm arcele dintr-un vârf selectat u , ci **din toate vârfurile** (deci relaxăm toate arcele)

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ Cum putem rezolva problema dacă avem și arce de cost negativ?

Algoritmul BELLMAN – FORD (suplimentar)

- La un pas nu relaxăm arcele dintr-un vârf selectat u , ci din toate vârfurile (deci relaxăm toate arcele)

pentru $i = 1, n-1$ executa

    pentru fiecare $uv \in E$ executa

        daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

Algoritmul lui Dijkstra

- ▶ Cum putem rezolva problema dacă avem și arce de cost negativ?

Algoritmul BELLMAN – FORD (suplimentar)

- La un pas nu relaxăm arcele dintr-un vârf selectat u , ci din toate vârfurile (deci relaxăm toate arcele)

pentru $i = 1, n-1$ executa

    pentru fiecare $uv \in E$ executa

        daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

- După pasul i – $d[u]$ = costul minim al unui s – u drum cu cel mult i arce

Corectitudinea Algoritmului lui Dijkstra

Corectitudine

- ▶ **Lema 1.** Pentru orice $u \in V$, la orice pas al algoritmului lui Dijkstra avem:
  - a) dacă $d[u] < \infty$, există un drum de la s la u în G de cost $d[u]$ și acesta se poate determina din vectorul $tata$:
 $tata[u] =$ predecesorul lui u pe un drum de la s la u de cost $d[u]$
  - b) $d[u] \geq \delta(s, u)$

Corectitudine

- ▶ **Lema 1.** Pentru orice $u \in V$, la orice pas al algoritmului lui Dijkstra avem:
  - a) dacă $d[u] < \infty$, există un drum de la s la u în G de cost $d[u]$ și acesta se poate determina din vectorul $tata$:
 $tata[u] =$ predecesorul lui u pe un drum de la s la u de cost $d[u]$
  - b) $d[u] \geq \delta(s, u)$
- ▶ **Consecință.** Dacă la un pas al algoritmului avem pentru un vârf u relația $d[u] = \delta(s, u)$, atunci $d[u]$ nu se mai modifică până la final.

Corectitudine

► Teoremă

Fie $G=(V, E, w)$ un graf orientat ponderat cu

$w : E \rightarrow \mathbb{R}_+$ și $s \in V$ fixat.

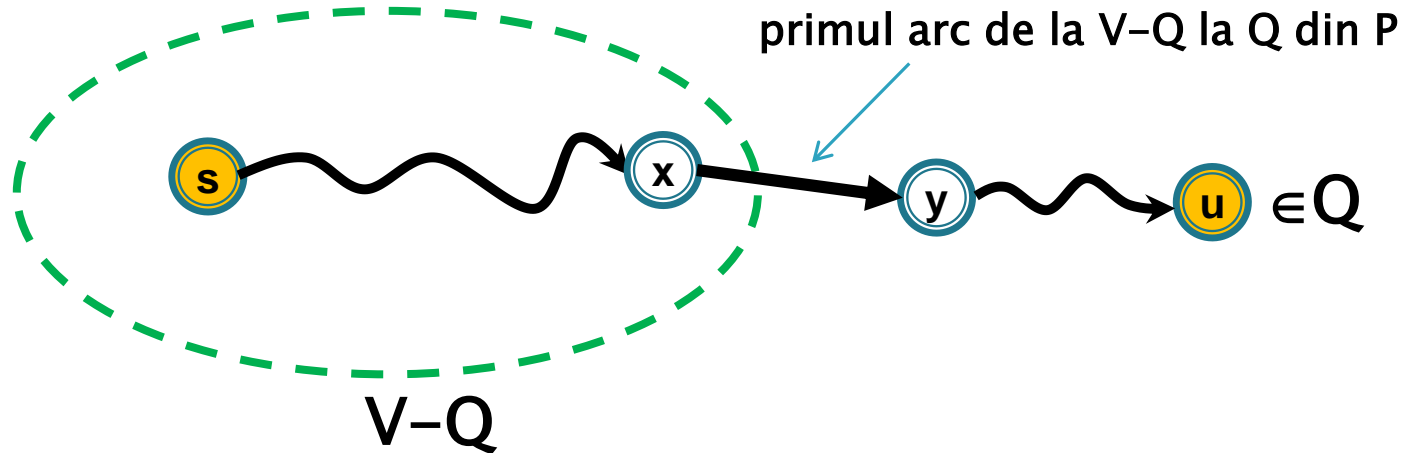
La finalul algoritmului lui Dijkstra avem:

$d[u] = \delta(s, u)$ pentru orice $u \in V$

și tata memorează un arbore al distanțelor față de s .

Corectitudine

- ▶ **Demonstrație (idee).** Inducție: $d[x] = \delta(s, x) \quad \forall x \notin Q$ (=deja selectat)
- ▶ Când un vârf u este selectat: fie P un s - u drum minim

din modul în care este ales u după relaxarea lui xy (mai mult, are loc chiar egalitate: $d[y] = \delta(s, x) + w(x, y) = w\left(s \xrightarrow{P} y\right) = \delta(s, y)$)

$$\begin{aligned} d[u] &\leq d[y] \leq d[x] + w(x, y) = \delta(s, x) + w(x, y) = w\left(s \xrightarrow{P} y\right) \\ &\leq w(P) \leq d[u] \end{aligned}$$

ipoteza de inducție pentru x

$$\Rightarrow d[u] = d[y] = w(P) = \delta(s, u)$$

